

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

**ΜΙΚΡΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΠΟΙΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ
ΤΟΝ 21^Ο ΑΙΩΝΑ : ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ**

Αναστασία-Δέσποινα Πετρή
Ξ2015004
anastasiastones@gmail.com

Επιτροπή Εποπτείας:
Πασχάλης Νικολάου
Ιωάννης Λαζαράτος

ΚΕΡΚΥΡΑ
ΙΟΥΝΙΟΣ 2019

**ΜΙΚΡΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΠΟΙΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ
ΤΟΝ 21^Ο ΑΙΩΝΑ : ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ**

*look at what they did to my sisters
last century, last week*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	5
Ανθολόγηση	8
Μεταφράσματα	25
Βιογραφικά-εργογραφικά ποιητριών	42
Ένα μαχαίρι σε συρτάρι με κουτάλια	47
Βιβλιογραφία	61

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Μικρή ανθολογία μειονοτικής γυναικείας ποίησης στην Αμερική τον 21^ο αιώνα. Μικρή λόγω ακαδημαϊκών περιορισμών και όχι λόγω πλήθους πηγών. Μειονοτική και γυναικεία γιατί το οφείλουμε σ' εμάς και στις αδελφές μας. Στην Αμερική γιατί η ιστορία της είναι συνυφασμένη με τις μειονότητες. Τον 21^ο αιώνα γιατί ακόμα υπάρχουν μάχες να δοθούν και γιατί η τέχνη γίνεται στήριγμα.

Ανά τους αιώνες προέκυπταν πολλά ερωτήματα για την έννοια της γυναικείας ποίησης. Τι είναι, αν υπάρχει, αν έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και ποιά είναι αυτά, αν διαφέρει από την ανδρική και πώς. Στην παρούσα εργασία η ποίηση είναι γυναικεία γιατί γράφτηκε από γυναίκες για γυναίκες.¹ Γράφτηκε από φεμινίστριες που γνωρίζουν πως τα γυναικεία βιώματα διαφέρουν από τα ανδρικά. Δεν αμφισβητείται ούτε περιφρονείται η στήριξη και η συμβολή ανδρών ή μη γυναικών στο φεμινιστικό κίνημα και την αντίστοιχη λογοτεχνία, απλώς στο παρόν εγχείρημα θα επικεντρωθούμε σε όσα έχουν να πουν οι γυναίκες, εξού και ο τίτλος “γυναικεία ποίηση” και όχι “φεμινιστική”. Ο λόγος δίνεται για μια φορά στις γυναίκες. Τα ποιήματα της ανθολογίας έχουν έντονο φεμινιστικό χαρακτήρα ο οποίος εμφανίζεται με ποικίλα πρόσωπα. Άλλοτε ωμά και κυνικά, εκδικητικά, απελπισμένα, ενδυναμωτικά, γλυκά, γεμάτα αγάπη και θαυμασμό. Επίσης ποικιλόμορφα εισάγεται το μειονοτικό στοιχείο. Να σημειωθεί εδώ πως ο χαρακτηρισμός “μειονότητα” δεν σχετίζεται με πλήθος, αλλά με τη διανομή των πόρων και της εξουσίας.² Στις περισσότερες περιπτώσεις η μειονοτική ταυτότητα προκύπτει ήδη από τη γέννηση.³ Έτσι, τα ποιήματα της ανθολογίας μας είναι μειονοτικά και μόνο βάσει της γυναικείας φύσης τους. Συχνά όμως, όπως στην πραγματικότητα, έτσι και στην εργασία αυτή, συνδυάζονται πολλές μειονοτικές ταυτότητες. Όλες λοιπόν οι ποιήτριες που

¹ Να σημειωθεί εδώ πως αναφερόμαστε σε βιολογικό φύλο, όχι επειδή δεν αναγνωρίζουμε ως γυναίκες όσες ποιήτριες έχουν αυτό το κοινωνικό φύλο, αλλά καθαρά επειδή δεν έτυχε να συναντήσουμε κάποια.

² Οφείλουμε εδώ να διευκρινίσουμε πως λόγω περιορισμένων πηγών στην ελληνική, όλα τα παραθέματα που αναφέρονται αποτελούν μεταφράσεις της γράφουσας από την αγγλική, για αυτό και θα παρατίθεται και η πρωτότυπη μορφή τους.

³ “Minority status has more to do with the distribution of resources and power than with simple numbers. [...] ...minority group membership is an ascribed status, one that is acquired at birth.”
Joseph F Healey, *Race, Ethnicity, Gender, and Class: the Sociology of Group Conflict and Change* (Pine Forge Press, 1995) 14-16.

παρουσιάζονται είναι μικτής φυλής, με πλειοψηφία Αφροαμερικανών, με ορισμένες να ανήκουν σε μειονοτική ομάδα και λόγω σεξουαλικότητας. Όσο προστίθενται μειονοτικές ταυτότητες προστίθεται και καταπίεση.

Όπως θα αναλύσουμε παρακάτω, και βάσει της έννοιας της διαθεματικότητας,⁴ οι διάφορες ταυτότητες αλληλεπιδρούν και αλληλοκαθορίζονται. Αυτήν την πραγματικότητα επεξεργάζονται πολλές σύγχρονες συγγραφείς στις ΗΠΑ μέσα από την τέχνη και τη δράση τους. Την τελευταία δεκαετία έχει εκδοθεί πλήθος συλλογών δοκιμίων και ποίησης με μεγάλη επιτυχία. Ενδεικτικά αναφέρουμε τα: *Women of Resistance: Poems for a New Feminism* (2018), *Nepantla: An Anthology Dedicated to Queer Poets of Color* (2018), *The BreakBeat Poets Vol. 2: Black Girl Magic* (2018). Βέβαια, αυτή η έκρηξη γυναικείας γραφής σχετίζεται άμεσα με την εξέλιξη της ποίησης στις ΗΠΑ και την προσβασιμότητα σε αυτήν. Τη δεύτερη δεκαετία του 21^{ου} αιώνα, η ποίηση ακμάζει όλο και περισσότερο, κυρίως χάρη στην ποιητική performance, η οποία παρακολουθείται και διαδίδεται εύκολα, με τη βοήθεια και του ίντερνετ. Αξίζει να σημειώσουμε πως οι όροι ποίηση performance και spoken word αναφέρονται σε ένα είδος παραστατικής απαγγελίας ποιημάτων με έντονη προφορικότητα που εξαπλώθηκε στις ΗΠΑ τον 20^ο αιώνα. Επειδή όμως στην Ελλάδα δεν είναι διαδεδομένο αυτό το είδος, στο παρακάτω κείμενο θα χρησιμοποιούμε τους αγγλικούς όρους. Φτάνοντας λοιπόν στην ελληνική λογοτεχνική πραγματικότητα, παρατηρούμε πως διαφέρει δραματικά από την αντίστοιχη αμερικάνικη. Εν μέρει αυτό οφείλεται στις διαφορετικές ιστορίες-κληρονομίες και εν μέρει σε μια καθυστέρηση ή ίσως “παύση” του ελληνικού φεμινιστικού κινήματος. Γυναικεία ποίηση γράφεται και μεταφράζεται μόνο στο πλαίσιο αυτοοργανωμένων, αυτόνομων ομάδων που δεν χαίρουν όσης αναγνώρισης θα έπρεπε ή θα τους άξιζε. Αυτός είναι ο κύριος λόγος που εγχειρήματα σαν το παρόν δεν είναι μόνο χρήσιμα αλλά και αναγκαία για μια γλώσσα και λογοτεχνία που μοιάζει να αδιαφορεί για οτιδήποτε εξωτερικό ή “από τα κάτω”.

Ενδεικτικό είναι πως σε ελληνικά βιβλιοπωλεία πωλούνται πλέον ορισμένες ποιητικές συλλογές στην πρωτότυπη αγγλική μορφή τους, αποκλειστικά από τις πιο

⁴ Intersectionality: ο όρος “διαθεματικότητα” έχει επικρατήσει στα ελληνικά γι’ αυτό και χρησιμοποιείται αυτή η απόδοση. Ωστόσο, κατά τη γράφουσα, θα ήταν πιο εύστοχος ένας όρος σχετικός με τομείς (π.χ. διατομεικότητα;), γι’ αυτό και στη συνέχεια θα αναφερθούμε σε “διατομές” ταυτοτήτων.

επιφανείς, εμπορικές ποιήτριες ανεξαρτήτως ποιότητας. Ενδεικτικό είναι επίσης πως δεν έχουν μεταφραστεί, ή ορθότερα, δεν έχουν εκδοθεί στα ελληνικά ούτε πασίγνωστες συλλογές ακόμα κι από τη δεκαετία του 1970. Στην παρούσα λοιπόν ανθολογία θα ασχοληθούμε τόσο με γνωστές όσο και με σχετικά αφανείς σύγχρονες ποιήτριες ώστε να δημιουργήσουμε μια όσο το δυνατόν πιο σφαιρική άποψη. Έτσι εξηγείται και η διακύμανση των βιογραφικών στοιχείων που ακολουθούν, τα οποία σε κάποιες περιπτώσεις ήταν περιορισμένα. Από την ανθολογία αυτή δε θα μπορούσαν να λείπουν δύο από τις ποιήτριες- ορόσημα, οι οποίες έθεσαν τη βάση όχι μόνο για αυτή την εργασία αλλά και για τη φεμινιστική σκέψη εν γένει, γι' αυτό και συμπεριλήφθηκαν ποιήματά τους, εν είδει εισαγωγής, παρόλο που γράφτηκαν την τελευταία δεκαετία του προηγούμενου αιώνα.

A Woman Speaks

Audre Lorde

Moon marked and touched by sun
my magic is unwritten
but when the sea turns back
it will leave my shape behind.
I seek no favor
untouched by blood
unrelenting as the curse of love
permanent as my errors
or my pride
I do not mix
love with pity
nor hate with scorn
and if you would know me
look into the entrails of Uranus
where the restless oceans pound.

I do not dwell
within my birth nor my divinities
who am ageless and half-grown
and still seeking
my sisters
witches in Dahomey
wear me inside their coiled cloths
as our mother did
mourning.

I have been woman
for a long time
beware my smile
I am treacherous with old magic
and the noon's new fury
with all your wide futures
promised
I am
woman
and not white.

won't you celebrate with me

Lucille Clifton

won't you celebrate with me
what i have shaped into
a kind of life? i had no model.
born in babylon
both nonwhite and woman
what did i see to be except myself?
i made it up
here on this bridge between
starshine and clay,
my one hand holding tight
my other hand; come celebrate
with me that everyday
something has tried to kill me
and has failed.

Praise Song For The Body

Brionne Janae

to the curve in my spine, the lopsided shoulder, the vertebrae's dance, praise
to the knuckle & crease of my toes, to my narrow feet & resilient soles, praise
to the ankles' strain, the fat & muscle of a calf, the knees' bop & boogie, be praise
to the kink in my curls, the rub & jiggle of thick thighs, these sinful hips, yes praise
my pale black ass, my greedy cunt & clit's psalm, praise
to my belly-baked muffin top & snack-choked abs, praise
to the sweat swamping under my boobs, its damp funk, to you sweet itty-bitty titties,
be praise
to the bumps & hairs & the bite-sized toffee of a nipple, praise
praise these scars, all of them, the bug bites & tumbles, the box cutter's slash, praise
the skin, its unreserved forgiveness, its sunspots & tender, praise
these lips, these cheeks, this worried brow, this weight behind my eyes, praise
the wheeze in my lungs, the gasp & sigh, the tongue's cry, praise
to the body's inefficiencies, to the heart's frailty & incessant song, praise
to what is frantic & divine, the me in my parts, this ragged spirit this wondering joy,
praise

Dear brown girl,

Sasha Banks

Armored woman, cloaked
in night sky, you are not
the soft-eyed girl
your mother prayed
so desperately for you
to become. You do not speak
in the perfumed language
of the women in your bloodline.
You have always had just
a little more truth on your tongue
than your grandmother knew
what to do with. There was always
a little less breeze and
a little more brick
in your walk than your aunt
could make sense of.

Dear brown girl,

Your smile
is the easiest thing about you:
a peeled bed of pulled
rose petals that has brought you
honest men with nervous palms
that did not know
what to do with you and
your armor of bone and brass and
truth and canon fire.
They feared you,
the way every all-consuming thing
is feared. For the same reason
people fear hurricanes, tsunamis
and earthquakes,
so you kept your arms crossed
or tucked wrist-deep
in your pockets, knowing all the time
that your hands are a windstorm:
capable of the kind of destruction
that uproots solid things

and requires them to be
reimagined, rebirthed, and rebuilt.

Dear brown girl,

You are author and ruiner,
builder and breaker, maker
and destroyer all
in the same breath.

There are only
so many decent hiding places
within the arches
of your curved parts,
they cannot shadow all of you,
stop hiding from yourself,
brown girl.

Know that even water knows
how to be still,
but it does not apologize
for its capacity for destruction,
its ability to become wave
and swallow whole cities.

The truth is that the most
violent occurrences are often
the most profound
and the most beautiful.

Brown girl,
love the limb
and length of you:
your stone back,
and bullet mouth, your satin hips
and thick knuckles;
do not apologize for this
or open your hands
to beg forgiveness for your own
blood and bones.
Do not fix your mouth to say
that you are anything less
than everything. Say

that you are every possible
definition of beauty
and power. Say
you are the perfect
natural disaster.

Blk Girl Art

Jamila Woods

after Amiri Baraka

Poems are bullshit unless they are eyeglasses, honey
tea with lemon, hot water bottles on tummies. I want
poems my grandma wants to tell the ladies at church
about. I want orange potato words soaking in the pot
til their skins fall off, words you burn your tongue on,
words on sale two for one, words that keep my feet dry.
I want to hold a poem in my fist in the alley just in case.
I want a poem for dude at the bus stop. *Oh you can't talk
ma?* Words to make the body inside my body less invisible.
Words to teach my sister how to brew remedies in her mouth.
Words that grow mama's hair back. Words to detangle the kitchen.
I won't write poems unless they are an instruction manual, a bus
card, warm shea butter on elbows, water, a finger massage to the scalp,
a broomstick sometimes used for cleaning and sometimes

to soar.

wail

Jennifer Falú

silence, as deadly as the pistol.
the women understand this.
we cry loudly.
without fear.
with fear.
death is coming.

we will not lie down.
not the way white men expect us to.

will not walk with heads down.
not the way white men expect us to.

single file. plastered. shackle-less ankles.

still
quiet,
is the loudest gun.

cannon for the acquitted.

the women do not ask questions.
the women burn the station.
hand out the gas mask.
hold out our hands for slaughter.
the women have teeth and bible verses.
the women can not be intimidated.

no, we can not be intimidated.

us, a harmony of war songs.
we wake up, screaming.
a breast full of hallelujah.
the women are coming,

Murder.

and we insist on hearing you wail.

horror movie pitch

Eve L. Ewing

okay you guys are gonna love it. get this

all the black women turn invisible,

all of them

just overnight. America goes to sleep and they're there
and they wake up and they're not

the scary part? stick with me
they're not gone. YOU JUST CAN'T SEE EM
 think about it
 they can see each other
 but you can't see them
 and they could be anywhere

the girl you passed up for the promotion
she could be in your car
ready to yank your head back by your hair
right when you're at a busy intersection

the woman you grabbed on the subway escalator
she could be in your living room
looking through your tax returns

the group of friends you whistled at
might take turns whistling back at you from hidden places
shrill, and off-key, until you go mad

the one you prodded and whispered about
she might be lurking in the men's room
with a sharp letter opener and a roll of duct tape

the girl you lied on again and again
might be on the back porch where you smoke
and she's dousing your cigarettes in lighter fluid

all the ones whose hair you touched
all the ones whose names you mocked
all the ones whose pay you cut
the ones whose houses
the ones whose babies
the ones who
the ones who
the ones

they could be anywhere with knives
or guns or poison or machetes or
things they have to say to you about you
and you have to listen

i mean let's be real maybe they would just leave
go somewhere warm and secret, string up Christmas lights,
raise goats and chickens, grow zucchini and fire up the grill,
make every night for cards and barbecue, let their hair grow
or cut it all off, let themselves get fat
or skinny, talk about things
that are not you

but then again
maybe they would do everything you did to them
do it more
and faster
and harder
with all the mean they learned from you.
the witless cruelty
the smirking dismissals
the rope across your wrist
all the twisted words and lucky punches

and you wouldn't even see them coming

horror movie pitch 2

this one is even better than the last. you'll love it.
it's like your typical *Exorcist*-type situation
you know
not religious, but *Old Testament inspired*.
like, rivers of blood.

it goes like this

the men who climbed to acclaim on our backs
digging their knees into our kidneys
dirty nails into our thighs

all of their books, films, albums,
whatever they made in this life
catches on fire.
but before it burns it bleeds.
stigmata, on paper
staining the nice office carpeting of important people
and then turning their hands to boils
when they reach out to touch the thing they once loved.

the men don't burn, just their work.
and they watch it all happen from comfortable chairs they didn't pay for
before the locusts come

litany

Mahogany L. Browne

I wish I knew how
It would feel to be free
I wish I could break
All the chains holding me -Nina Simone

today i am a black woman in america
& i am singing a melody ridden lullaby
it sounds like:
 the gentrification of a brooklyn stoop
 the rent raised three times my wages
 the bodega and laundromat burned down on the corner
 the people on the corner
 each lock & key of their chromosomes
 a note of ash & inquiry on their tongues

today i am a black woman in a hopeless state
i will apply for financial aid and food stamps
 with the same mouth i spit poems from
i will ask the angels of a creative god to lessen
 the blows
& i will beg for forgiveness when i curse
 the rising sun

today, i am a black woman in a body of coal
i am always burning and no one knows my name
i am a nameless fury, i am a blues scratched from
the throat of ms. nina-i am always angry
i am always a bumble hive of hello
i love like this too loudly, my neighbors
think i am an unforgiving bitter
 sometimes, i think my neighbors are right
 most times i think my neighbors are nosey

today, i am a cold country, a storm
brewing, a heat wave of a woman wearing
red pumps to the funeral of my ex-lover's

today, i am a woman, a brown and black &
brew woman dreaming of freedom

today, i am a mother, & my country is burning
 and i forgot how to flee
from such a flamboyant backdraft
 -i'm too in awe of how beautiful i look
 on fire

HOW TO MEASURE PAIN I

Bettina Judd

In the woman it is a checklist:

Can you imagine anything worse than this?

If the answer is no, ask again.

Certain Ailments

Marci Calabretta Cancio-Bello

Lavender, peppermint, tea tree, thyme:
my mother knew how to heal the body
of certain ailments. Rose for blood pressure,
geranium for nerves. Bergamot
to overcome mental obstacles
and, in the hard months, a few drops
of clary sage for the feminine bloods.
For me she mixed three drops of patchouli
and pine needle with lotion, to be applied
in upward strokes twice daily or as needed
when my father woke in the dark of night with
my hair and my young name in his mouth.

Men Follow Me

Safia Elhillo

on instagram
on twitter
home from the subway station
through my front door
over the years wait for me to turn eighteen
with their eyes
with their cars
with their children in the backseat
in the empty parking lot the echo of footsteps giving them hundreds of bodies
with their tongues out
with their teeth shining like flies
after i pay my fare & exit their taxi
into the bathroom
into the elevator
maybe even when i die & step away from my mottled body
i will look back to see them still one hand hot against their groin
the other reaching for my hair

what's not to liken?

Evie Shockley

the 14-year-old girl was treated like:

- (a) a grown woman.
- (b) a grown man.

the bikini-clad girl was handled by the cop like:

- (a) a prostitute.
- (b) a prostitute by her pimp.

the girl was slung to the ground like:

- (a) a sack of garbage into a dumpster.
- (b) somebody had something to prove.

the girl's braids flew around her head like:

- (a) helicopter blades.
- (b) she'd been slapped.

the black girl was pinned to the ground like:

- (a) an amateur wrestler in a professional fight.
- (b) swimming in a private pool is a threat to national security.

the girl's cries sounded like:

- (a) the shrieks of children on a playground.
- (b) the shrieks of children being torn from their mothers.

the protesting girl was shackled like:

- (a) a criminal.
- (b) a runaway slave.

liken it or not

—mckinney, texas, june 2015

#SayHerName

Aja Monet

i am a woman carrying other women in my mouth
behold a sister, a daughter, a mother, dear friend.
spirits demystified in a comrade's tone, they gather
to breathe and exhale, a dance with death we know
is not the end. all these nameless bodies haunted

by pellet wounds in their chest. listen for us in
the saying of a name you cannot pronounce, *black*
and *woman*, is a sort of magic you cannot hashtag.
the mere weight of it, too vast to be held. we hold
ourselves, an inheritance felt between the hips

woman of soft darkness, portal of light, watch them
envy the revolution of our movement. we break
open to give life flow. why the terror of our tears,
torment of our taste. my rage is righteous. my love
is righteous. my name is righteous. hear what i am

not here to say, we, too, have died. we know we are
dying, *too*. i am not here to say, look at me, how
i died so brutal a death, i deserve a name to fit all
the horror in. i am here to tell you, how if they
mention me in their protests and their rallies,

they would have to face their role in it, *too*, my
beauty, *too*. i died many times before the blow
to the body. i have bled many months before
bullet to the flesh. we know the body is not the
end. call it what you will but for all the hands,

cuffed wrists of us, shackled ankles of us, the
bend over to make room for you of us, how dare
we speak anything less than *i love you*, we who
love just as loudly in the thunderous rain as when
the sun shines golden on our skin and the world

kissed us unapologetically. we be so beautiful
when we be. how you gon be free without me?
your freedom tied up with mine at the nappy

edge of our soul singing with all our sisters, watch
them stretch their arms in my voice, how they
fly open-chested toward your ear, listen for

Rekia Boyd

Tanisha Anderson

Yvette Smith

Aiyana Jones

Kayla Moore

Shelly Frey

Miriam Carey

Kendra James

Alberta Spruill

Tarika Wilson

Shereese Francis

Shantel Davis

Malissa Williams

Darnisha Harris

Michelle Cusseaux

Pearlie Golden

Kathryn Johnston

Eleanor Bumpurs

Natasha McKenna

Sheneque Proctor

Sandra Bland

we are each saying,

we do not vanish in the bated breath of

our brothers. show me, show me a man
willing to fight beside me, my hand in his,
the color of courage. there is no mountaintop
worth seeing without us. meet me

in the trenches, where we lay
our bodies down
in the valley
of a voice

say it say her name

Dear Straight People,

Denice Frohman

Dear Straight People,

Who do you think you are?

Do you have to make it so obvious that I make you uncomfortable?

Why do I make you uncomfortable?

Do you know that makes me uncomfortable?

Now we're both uncomfortable.

Dear Straight People,

You're the reason we stay in the closet.

You're the reason we even have a closet.

I don't like closets, but you made the living room an unshared space
and now I'm feeling like a guest in my own house.

Dear Straight People,

Sexuality and gender? Two different things
combined in many different ways.

If you mismatch your socks you understand.

Dear Hip-Hop,

Why are you fascinated with discovering gay rappers?

Gay people rap. Just like gay people ride bikes and eat tofu.

Dear Straight People,

I don't think God has a sexual orientation

but if she were straight, she'd be a dope ally.

Why else would she invent rainbows?

Dear Straight Women,

I mean, "Straight Women"

Leave me the fuck alone!

Dear Straight Men,

If I'm flirting with you

it's because I think it's funny.

Just laugh.

Dear Straight People,

I'm tired of proving that my love is authentic. So I'm calling for reparations.

When did you realize you were straight? Who taught you?

Did it happen because your parents are divorced?
Did it happen because your parents are not divorced?
Did it happen because you sniffed too much glue in 5th grade?

Dear Straight People,
Why do you have to stare at me when I'm holding
my girlfriends hand like I'm about to rob you?
Dear Straight People,
You make me want to fuckin' rob you!

Dear Straight Allies,
thank you, more please!

Dear Straight Bullies,
You're right. We don't have the same values.
You kill everything that's different.
I preserve it.
Tell me, what happened to
Jorge Mercado?
Sakia Gunn?
Lawrence King?
What happened to the souls alienated
in between too many high school walls,
who planned the angels of their deaths in math class,
who imagined their funerals as ticker-tape parades,
who thought the afterlife was more like an after party.
Did you notice that hate
is alive and well in too many lunch rooms,
taught in the silence of too many teachers,
passed down like second hand clothing
from too many parents.

Dear Queer Young Girl,
I see you.
You don't want them to see you
so you change the pronouns in your love poems to 'him' instead of 'her'.
I used to do that.

Dear Straight People,
You make young poets make bad edits.

Dear Straight People,

kissing my girlfriend in public without looking to see who's around
is a luxury I do not fully have yet.
But tonight, I am drunk in my freedom
grab her hand on the busiest street in Philadelphia,
zip my fingers into hers and press our lips firmly,
until we melt their stares into a standing ovation, imagine
that we are in a sea of smiling faces,
even when we're not,
and when we're not,
we start shoveling,
diggin deep into each other's eyes we say,
"Hey Baby, can't nothing stop this tonight"
because tonight the world is broken
and we're the only thing
that's going to keep it together.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΑΤΑ

Μια γυναίκα μιλάει

Audre Lorde

Σημαδεμένη απ' το φεγγάρι και αγγιγμένη απ' τον ήλιο
η μαγεία μου είναι άγραφη
αλλά όταν η θάλασσα υποχωρήσει
θ' αφήσει το σχήμα μου πίσω της.
Δεν θέλω καμιά χάρη
αναίμακτη
αδιάκοπη σαν την κατάρα της αγάπης
μόνιμη σαν τα λάθη μου
ή την περηφάνια μου.
Δεν μπλέκω
αγάπη με οίκτο
ούτε μίσος με απόρριψη
και αν θα με γνώριζες
ψάξε στα σπλάχνα του Ουρανού
όπου χτυπιούνται οι ακούραστοι ωκεανοί.

Δεν μένω
στη γέννηση ή την αγιοσύνη μου
που είμαι αγέραστη και άγουρη
ψάχνοντας ακόμα
τις αδερφές μου
μάγισσες στη Δαχομέη
με φορούν μέσα στα τυλιγμένα τους υφάσματα
όπως έκανε η μητέρα μας
πενθώντας.

Είμαι γυναίκα
για πολύ καιρό
πρόσεχε το χαμόγελό μου
Είμαι ύπουλη, με αρχαία μαγεία
και τη νέα λύσσα του μεσημεριού
με κάθε λαμπρό σου μέλλον
στα πόδια μου
Είμαι
γυναίκα
και όχι λευκή.

δε θα γιορτάσεις μαζί μου

Lucille Clifton

δε θα γιορτάσεις μαζί μου
αυτό που έχω φτιάξει για
τρόπο ζωής; δεν είχα πρότυπο.
γεννημένη στη βαβυλώνα
και μη-λευκή και γυναίκα
τι είδα για να γίνω πέρα από εμένα;
το επινόησα
εδώ σ' αυτή τη γέφυρα ανάμεσα
στο φως των αστεριών και τον πηλό,
το ένα μου χέρι να κρατάει σφιχτά
το άλλο· έλα να γιορτάσεις
μαζί μου που κάθε μέρα
κάτι προσπάθησε να με σκοτώσει
και απέτυχε.

Δοξασία για το σώμα

Brionne Janae

στην καμπύλη στη ράχη μου, τον στραβό ώμο, τον χορό των σπονδύλων, δοξασία
στην άρθρωση & τη ρυτίδα των δαχτύλων του ποδιού, στις μικρές μου πατούσες και
ανθεκτικές σόλες, δοξασία
στο ζόρι του αστραγάλου, το λίκπος & τους μυς της κνήμης, το μπίμποπ των
γονάτων, δοξασία
στον κόμπο στις μπούκλες μου, το τρίψιμο και το λίκνισμα παχιών μπουτιών,
σ' αυτούς τους αμαρτωλούς γοφούς, ναι, δοξασία
ο ψαλμός του χλωμού μαύρου κώλου μου, του αχόρταγου μουνιού & κλειτορίδας
μου, δοξασία
στην κοιλιά-ψημένο μάφιν μου & τους πνιγμένους από σνακ κοιλιακούς μου, δοξασία
στον ιδρώτα που βαλτώνει κάτω απ' τα στήθη μου, την υγρή του βρώμα, σ' εσάς
μικρούτσικα βυζάκια, δοξασία
στα γρομπαλάκια & τις τρίχες & τη ρώγα σε μέγεθος καραμέλας, δοξασία
δοξασμένα τα σημάδια, όλα τους, από τσιμπήματα & τούμπες, η χαρακιά του
χαρτοκόπτη, δοξασία
το δέρμα, η ατέλειωτη συγχώρεσή του, οι κηλίδες του & το απαλό του, δοξασία
αυτά τα χείλη, αυτά τα μάγουλα, αυτό το ανήσυχο φρύδι, αυτό το βάρος πίσω απ' τα
μάτια μου, δοξασία
το σφύριγμα στα πνευμόνια μου, η ανάσα & ο στεναγμός, το κλάμα της γλώσσας,
δοξασία
στις ανεπάρκειες του σώματος, την αδυναμία & το αέναο τραγούδι της καρδιάς,
δοξασία
σε ό,τι φρενήρες & θείο, το εγώ στα μέρη του σώματός μου, αυτό το κουρελιασμένο
πνεύμα, την συνεπαρμένη χαρά, δοξασία

Αγαπημένο καφέ κορίτσι,
Sasha Banks

Θωρακισμένη γυναίκα, στο πέπλο
του βραδινού ουρανού, δεν είσαι
το γλυκό κορίτσι
που η μητέρα σου προσευχόταν
απελπισμένα να
γίνεις. Δεν μιλάς με
την καλωπισμένη γλώσσα
των γυναικών στο γενεαλογικό σου.
Είχες πάντα λίγο
περισσότερη αλήθεια στο στόμα
απ' όση μπορούσε να χειριστεί
η γιαγιά σου. Υπήρχε πάντα
λίγο λιγότερη αύρα και
λίγο περισσότερη ακαμψία
στο περπάτημά σου απ' ό,τι μπορούσε
να καταλάβει η θεία σου.

Αγαπημένο καφέ κορίτσι,

Το χαμόγελό σου
είναι το πιο εύκολο πράγμα πάνω σου:
ένα εκτεθειμένο στρώμα από μαδημένα
ροδοπέταλα που σου έφερε
ειλικρινείς άνδρες με νευρικές παλάμες
που δεν ήξεραν
τι να κάνουν με εσένα και
την ασπίδα σου από κόκκαλα και μπρούτζο και
αλήθεια και πυρά κανονιού.
Σε φοβούνταν
σαν καθετί που τα καταστρέφει
όλα. Για τον ίδιο λόγο
που φοβούνται τους τυφώνες, τα τσουνάμι
και τους σεισμούς,
οπότε κράτησες τα χέρια σταυρωμένα
ή χωμένα ως τον καρπό
στις τσέπες, γνωρίζοντας πάντα
πως τα χέρια σου είναι μια ανεμοθύελλα:
ικανά για τέτοια καταστροφή
που ξεριζώνει απόφια πράγματα

και τ' αναγκάζει
να ξαναπλαστούν, να ξαναγεννηθούν και να ξαναχτιστούν.

Αγαπημένο καφέ κορίτσι,

Είσαι πλάστης και χαλαστής,
χτίστης και γκρεμιστής, δημιουργός
και καταστροφέας, όλα
σε μια ανάσα.
Υπάρχουν μόνο
τόσες καλές κρυψώνες
στις καμάρες
απ' τις καμπύλες σου,
που δε φτάνουν να σε σκιάσουν ολόκληρη,
σταμάτα να κρύβεσαι από 'σένα
καφέ κορίτσι.

Μάθε πως ακόμα και το νερό ξέρει
πώς να' ναι στάσιμο,
αλλά δεν απολογείται
για την ικανότητά του για καταστροφή,
τη δυνατότητά του να γίνει κύμα
και να καταπιεί πόλεις ολόκληρες.

Η αλήθεια είναι πως τα πιο
βίαια κρούσματα είναι συχνά
τα πιο ουσιαστικά
και τα πιο όμορφα.

Καφέ κορίτσι,
αγάπα τα άκρα
και κάθε σπιθαμή σου:
την πέτρινη πλάτη σου και
το στόμα από σφαίρες, τους σατέν γοφούς
και τις παχιές αρθρώσεις·
μην απολογείσαι
μην ανοίγεις τα χέρια σου
ζητώντας συγχώρεση για το δικό σου
αίμα και κόκαλα.
Μην περιοριστείς και πεις
πως είσαι οτιδήποτε λιγότερο
από τα πάντα. Πες

πως είσαι κάθε πιθανός
ορισμός της ομορφιάς
και της δύναμης. Πες
πως είσαι η τέλεια
φυσική καταστροφή.

Τέχνη Μαύρου Κοριτσιού
Jamila Woods

κατά τον Amiri Baraka

Τα ποιήματα είναι μαλακίες αν δεν είναι γυαλιά μυωπίας, τσάι
μέλι με λεμόνι, θερμοφόρες σε κοιλίτσες. Θέλω
ποιήματα που η γιαγιά μου θέλει να μοιραστεί με τις κυρίες
στην εκκλησία. Θέλω λέξεις γλυκοπατάτες να βυθίζονται στην κατσαρόλα
μέχρι να φύγει η φλούδα τους, λέξεις που σου καίνε τη γλώσσα,
λέξεις προσφορά δύο στην τιμή του ενός, λέξεις που κρατούν τα πόδια μου στεγνά.
Θέλω να έχω ένα ποίημα στο χέρι στα στενά, για παν ενδεχόμενο.
Θέλω ένα ποίημα για τον τυπά στη στάση. *Α δε μιλάς*
καυλάκι? Λέξεις να κάνουν το σώμα μέσα στο σώμα μου λιγότερο αόρατο.
Λέξεις να μάθουν στην αδερφή μου να φτιάχνει γιατρικά στο στόμα της.
Λέξεις που ξαναφυτρώνουν τα μαλλιά της μαμάς. Λέξεις να ξεμπλέξουν τις τζίβες στο
σβέρκο.
Δεν θα γράψω ποιήματα αν δεν είναι φύλλο οδηγιών, κάρτα
λεωφορείου, ζεστό βούτυρο καριτέ στους αγκώνες, νερό, μασάζ στο κρανίο,
ένα σκουπόξυλο άλλοτε για καθάρισμα και άλλοτε
για να πετάμε.

οδυρμός
Jennifer Falú

σιωπή, θανάσιμη σαν το πιστόλι.
οι γυναίκες το καταλαβαίνουν αυτό.
κλαίμε δυνατά.
χωρίς φόβο.
με φόβο.
ο θάνατος έρχεται.

δεν θα πέσουμε.
όχι όπως νομίζουν οι λευκοί άντρες.

δεν θα περπατήσουμε με σκυμμένο κεφάλι.
όχι όπως νομίζουν οι λευκοί άντρες.

στοιχισμένες. ξυλοκοπημένες. αστράγαλοι χωρίς αλυσίδες.

ακόμα
ήρεμες,
είναι το δυνατότερο όπλο.

κανόνι για τους αθωωμένους.

οι γυναίκες δεν κάνουν ερωτήσεις.
οι γυναίκες καίνε τον σταθμό.
μοιράζουν τη μάσκα αερίων.
προτάσσουμε τα χέρια μας για σφαγή.
οι γυναίκες έχουν δόντια και βιβλικούς στίχους.
οι γυναίκες δεν γίνεται να τρομοκρατηθούν.

όχι, δεν γίνεται να τρομοκρατηθούμε.

εμείς, μια αρμονία από τραγούδια πολέμου.
ξυπνάμε φωνάζοντας.
στήθος γεμάτο αλληλούια.
οι γυναίκες έρχονται,

Φόνος.

και επιμένουμε να σας ακούμε να οδύρεστε.

σκελετός ταινίας τρόμου

Eve L. Ewing

καλά μάγκες θα το λατρέψετε. φανταστείτε

όλες οι μαύρες γυναίκες γίνονται αόρατες,

όλες τους

απ' τη μια μέρα στην άλλη. Η Αμερική πέφτει για ύπνο κι αυτές υπάρχουν
ξυπνάνε και δεν υπάρχουν

το τρομακτικό; μείνε μαζί μου
δεν έχουν φύγει. ΑΠΛΩΣ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΤΙΣ ΔΕΙΣ
σκέψου το
μπορούν να δουν η μια την άλλη
αλλά εσύ δεν μπορείς να τις δείς
και μπορεί να είναι οπουδήποτε

αυτή που της έκλεψες την προαγωγή
θα μπορούσε να είναι στο αμάξι σου
έτοιμη να κοπανήσει πίσω το κεφάλι σου απ' τα μαλλιά
όταν θα 'σαι σε διασταύρωση με κίνηση

η γυναίκα που άρπαξες στις σκάλες του τρένου
θα μπορούσε να είναι στο σαλόνι σου
ψάχνοντας τα φορολογικά σου

η ομάδα φίλων στις οποίες σφύριζες
ίσως να σου σφυρίζουν εναλλάξ από κρυφά σημεία
διαπεραστικά και φάλτσα, μέχρι να τρελαθείς

αυτή που τσίγκλαγες και σχολίαζες
ίσως να παραμονεύει στις αντρικές τουαλέτες
με ακονισμένο χαρτοκόπτη και μονωτική ταινία

το κορίτσι στο οποίο έλεγες ψέματα ξανά και ξανά
ίσως να είναι στην πίσω βεράντα όπου καπνίζεις
και να μουσκεύει τα τσιγάρα σου με υγρό προσάναμμα

όλες αυτές των οποίων τα μαλλιά έχεις αγγίξει
όλες αυτές των οποίων τα ονόματα κορόιδευες
όλες αυτές των οποίων τον μισθό έκοψες
αυτές των οποίων τα σπίτια
αυτές των οποίων οι δουλειές
αυτές των οποίων τα μωρά
αυτές που
αυτές που
αυτές

θα μπορούσαν να είναι οπουδήποτε με μαχαίρια
ή όπλα ή δηλητήριο ή χατζάρες ή
πράγματα που έχουν να σου πουν για 'σένα
κι εσύ πρέπει να ακούσεις

αλλά 'ντάξει ας είμαστε ειλικρινείς ίσως απλώς να έφευγαν
να πήγαιναν κάπου ζεστά και μυστικά, να κρεμούσαν χριστουγεννιάτικα λαμπάκια
να εξέτρεφαν κατσίκια και κότες, να φύτευαν κολοκύθια και να άναβαν την ψησταριά.
να αφιέρωναν κάθε νύχτα σε χαρτιά και μπάρμπεκιου, να μάκραιναν τα μαλλιά τους
ή να τα έκοβαν γουλί, να αφήνονταν να παχύνουν
ή να αδυνατίσουν, να μίλαγαν για πράγματα
πέρα από εσένα

αλλά πάλι,
ίσως να έκαναν όλα όσα τους έκανες
να τα έκαναν πιο πολύ
και πιο γρήγορα
και πιο σκληρά
με όλη την κακία που έμαθαν από 'σένα.
την άμυαλη βαναυσότητα
τις χαμογελαστές απολύσεις
το σχοινί στον καρπό σου
όλες τις διεστραμμένες λέξεις και τις μπουνιές νοκάουτ

και δεν θα ήξερες καν από πού σου' ρθαν

σκελετός ταινίας τρόμου 2

αυτό είναι ακόμα καλύτερο από το προηγούμενο. θα το λατρέψεις.
είναι σαν την τυπική φάση *Εξορκιστή*
ξέρεις
όχι θρησκευτική αλλά εμπνευσμένη από *Παλαιά Διαθήκη*.
μιλάμε ποτάμια από αίμα.

πάει κάπως έτσι

οι άντρες που σκαρφάλωσαν πάνω στις πλάτες μας για να διεκδικήσουν
χώνοντας τα γόνατά τους στα νεφρά μας
βρώμικα νύχια στα μπούτια μας

όλα τα βιβλία, οι ταινίες, τα άλμπουμ τους,
ό,τι έφτιαξαν σ' αυτή τη ζωή
πιάνει φωτιά.
αλλά πριν καεί ματώνει.
στίγματα στο χαρτί
να λεκιάζουν τα όμορφα χαλιά γραφείων σημαντικών ανθρώπων
και μετά να βράζουν τα χέρια τους
όταν πάνε ν' ακουμπήσουν πράγματα που κάποτε αγαπούσαν.

οι άντρες δεν καίγονται, μόνο το έργο τους.
κι αυτοί τα βλέπουν όλα από αναπνευστικές καρέκλες που δεν πλήρωσαν οι ίδιοι
πριν έρθουν κι οι ακρίδες

Λιτανεία

Mahogany L. Browne

I wish I knew how
It would feel to be free
I wish I could break
All the chains holding me -Nina Simone

σήμερα είμαι μια μαύρη γυναίκα στην αμερική
& τραγουδάω ένα μελωδικό νανούρισμα
ακούγεται σαν:

την μεγαλοαστικοποίηση μιας σκάλας στο μπρούκλιν
το νοίκι τρεις φορές πάνω απ' τον μισθό μου
το μπακάλικο και το πλυντήριο καμμένα στη γωνία
τον κόσμο στη γωνία
κάθε ζευγάρι χρωμοσωμάτων τους
μια νότα στάχτης κι απορίας στο στόμα τους

σήμερα είμαι μια μαύρη γυναίκα σε κατάσταση απελπισίας
θα κάνω αίτηση για επίδομα φτώχειας και κουπόνια σίτισης
με το ίδιο στόμα απ' όπου φτύνω ποιήματα
θα ζητήσω απ' τους αγγέλους ενός θεού-δημιουργού να κόψουν
τα χτυπήματα
& θα ικετέψω για συγχώρεση όταν βρίζω

τον ήλιο που βγαίνει

σήμερα, είμαι μια μαύρη γυναίκα σ' ένα σώμα άνθρακα
μονίμως καίγομαι και κανείς δεν ξέρει τ' όνομά μου
είμαι ένα μένος δίχως όνομα, είμαι μπλουζ γδαρμένο
απ' τον λαιμό της nina- είμαι μονίμως θυμωμένη
είμαι μονίμως μια φωλιά αγριομέλισσας στις χαιρετούρες
αγαπάω έτσι, πολύ δυνατά, οι γείτονές μου
νομίζουν πως είμαι ανελέητα πικρόχολη
κάποιες φορές, νομίζω πως οι γείτονές μου έχουν δίκιο
τις περισσότερες φορές, νομίζω πως οι γείτονές μου είναι κουτσομπόληδες

σήμερα, είμαι μια κρύα χώρα, μια καταιγίδα
που ζυμώνεται, μια γυναίκα καύσωνας που φοράει
κόκκινα τακούνια στην κηδεία του πρώην εραστή μου

σήμερα, είμαι μια γυναίκα, μια καφέ και μαύρη &
εκχυλισμένη γυναίκα που ονειρεύεται την ελευθερία

σήμερα, είμαι μια μητέρα & η χώρα μου καίγεται
και ξέχασα πώς να δραπετεύω
από μια τόσο φανταχτερή ανάφλεξη
-παραείμαι άναυδη από την ομορφιά μου
στις φλόγες

ΠΩΣ ΜΕΤΡΙΕΤΑΙ Ο ΠΟΝΟΣ I

Bettina Judd

Στην γυναίκα είναι μια λίστα ελέγχου:

Μπορείς να φανταστείς κάτι χειρότερο από αυτό;

Αν η απάντηση είναι όχι, ρώτα ξανά.

Ορισμένες Παθήσεις

Marci Calabretta Cancio-Bello

Λεβάντα, μέντα, τειϊόδεντρο, θυμάρι:
η μητέρα μου ήξερε πώς να γιατρεύει το σώμα
από ορισμένες παθήσεις. Ρόδο για την πίεση του αίματος,
γεράνι για τα νεύρα. Περγαμόντο
για να υπερνικούνται πνευματικά εμπόδια
και, τους δύσκολους μήνες, λίγες σταγόνες
Σάλβια ερυθρανθή για τα θηλυκά αίματα.
Για εμένα αναμείγνυε τρεις σταγόνες πατσουλί
και πευκοβελόνες με κρέμα, για να απλωθεί με
κινήσεις προς τα πάνω δύο φορές τη μέρα ή αναλόγως,
όταν ο πατέρας μου ξυπνούσε στο σκοτάδι της νύχτας με
τα μαλλιά και το νεαρό μου όνομα στο στόμα του.

Αντρες Με Ακολουθούν

Safia Elhillo

στο ίνσταγκραμ
στο τουίτερ
σπίτι από τον σταθμό του τρένου
μέσα από την εξώπορτά μου
ανά τα χρόνια περιμένουν να γίνω δεκαοχτώ
με τα μάτια τους
με τα αμάξια τους
με τα παιδιά τους στο πίσω κάθισμα
στο άδειο πάρκινγκ η ηχώ των βημάτων να τους δίνει εκατοντάδες σώματα
με τις γλώσσες τους έξω
με τα δόντια τους να λάμπουν σαν μύγες
αφού πληρώσω τον λογαριασμό & βγω από το ταξί τους
στο μπάνιο
στο ασανσέρ
ίσως κι όταν πεθάνω & αφήσω το έγχρωμο σώμα μου
θα κοιτάξω πίσω και θα τους δω ακόμα μ' ένα αναμμένο χέρι στ' αχαμνά
το άλλο να έρχεται προς τα μαλλιά μου

τι να μην συγκρίνεις;

Evie Shockley

το 14χρονο κορίτσι αντιμετωπίστηκε σαν:

- (α) μια ενήλικη γυναίκα
- (β) ένας ενήλικος άνδρας

στο κορίτσι με το μπικίνι φέρθηκε ο μπάτσος σαν να ήταν:

- (α) πόρνη
- (β) πόρνη κι αυτός ο νταβατζής

το κορίτσι εκσφενδονίστηκε στο πάτωμα σαν:

- (α) μια σακούλα με σκουπίδια στον κάδο
- (β) κάποιος να είχε κάτι να αποδείξει

οι πλεξούδες του κοριτσιού πέταξαν γύρω απ' το κεφάλι του σαν:

- (α) έλικες ελικόπτερου
- (β) να έφαγε χαστούκι

το μαύρο κορίτσι ακινητοποιήθηκε στο πάτωμα σαν:

- (α) ερασιτέχνης παλαιστής σε ερασιτεχνικό αγώνα
- (β) το κολύμπι σε ιδιωτική πισίνα να ήταν απειλή για την εθνική ασφάλεια

οι κραυγές του κοριτσιού ακούστηκαν σαν:

- (α) τα ουρλιαχτά παιδιών στο πάρκο
- (β) τα ουρλιαχτά παιδιών που τα ξεριζώνουν από τις μαμάδες τους.

το διαμαρτυρόμενο κορίτσι αλυσοδέθηκε σαν:

- (α) εγκληματίας
- (β) δραπέτης σκλάβος

είτε τα συγκρίνεις είτε όχι

--μακκίνι, τέξας, ιούνιος 2015

#ΤοΌνομάΤης

Aja Monet

είμαι μια γυναίκα που κουβαλάει άλλες γυναίκες στο στόμα της
ιδού μια αδελφή, μια κόρη, μια μητέρα, αγαπημένη φίλη.
πνεύματα διαφωτισμένα με συντροφική ματιά, μαζεύονται
για ν' αναπνεύσουν και να εκπνεύσουν, ένας χορός με τον θάνατο που ξέρουμε,
δεν είναι το τέλος. όλα αυτά τα ανώνυμα σώματα στοιχειωμένα

από πληγές από σκάγια στο στήθος. άκου για εμάς στην
εκφώνηση ενός ονόματος που δεν μπορείς να προφέρεις, *μαύρη*
και *γυναίκα*, είναι ένα είδος μαγείας που δεν κάνεις χάσταγκ.
και μόνο το βάρος της, πολύ αχανές για να κρατηθεί. κρατάμε
τους εαυτούς μας, μια κληρονομιά ανάμεσα στους γοφούς

γυναίκα από γλυκό σκοτάδι, πύλη φωτός, δες τους να
φθονούν την επανάσταση του κινήματός μας. ανοίγουμε στα
δύο για να δώσουμε ροή στη ζωή. αιτία του τρόμου στα δάκρυά μας,
του βάσανου στη γεύση μας. η οργή μου είναι ενάρετη. η αγάπη μου
είναι ενάρετη. το όνομά μου είναι ενάρετο. άκου αυτό που δεν

είμαι εδώ να πω, εμείς επίσης έχουμε πεθάνει. ξέρουμε ότι
πεθαίνουμε *επίσης*. δεν είμαι εδώ να πω κοίτα με πως
πέθανα τόσο κτηνώδη θάνατο που αξίζω ένα όνομα για να χωρέσω
όλο τον τρόπο. είμαι εδώ για να σου πω, πως αν με
αναφέρουν στις διαμαρτυρίες και τις ομιλίες τους,

θα έπρεπε να αντιμετωπίσουν και τον δικό τους ρόλο, *επίσης*, την
ομορφιά μου *επίσης*. πέθανα πολλές φορές πριν το πλήγμα
στο σώμα. έχω ματώσει πολλούς μήνες πριν
τη σφαίρα στη σάρκα. ξέρουμε πως το σώμα δεν είναι το
τέλος. πες το όπως θες αλλά για όλα τα χέρια,

τους καρπούς μας με αλυσίδες, τους δεμένους αστραγάλους μας, το
στρίμωγμα μας για να 'χετε εσείς χώρο, πως τολμάμε
να λέμε κάτι λιγότερο από σ'αγαπώ, εμείς που
αγαπάμε τόσο δυνατά στη βροντερή βροχή όσο κι όταν
ο ήλιος λάμπει χρυσός στο δέρμα μας κι ο κόσμος

μας φίλησε δίχως αύριο. είμαστε τόσο όμορφες
όταν είμαστε. πώς θα είσαι ελεύθερος χωρίς εμένα;

η ελευθερία σου δεμένη με τη δική μου στις άφρο
φύτρες της ψυχής μας τραγουδώντας με όλες τις αδελφές μας. δες
τις να απλώνουν τα χέρια τους μες τη φωνή μου, πως
πετάνε περήφανες προς το αυτί σου, άκου για τις

Rekia Boyd

Tanisha Anderson

Yvette Smith

Aiyana Jones

Kayla Moore

Shelly Frey

Miriam Carey

Kendra James

Alberta Spruill

Tarika Wilson

Shereese Francis

Shantel Davis

Malissa Williams

Darnisha Harris

Michelle Cusseaux

Pearlie Golden

Kathryn Johnston

Eleanor Bumpurs

Natasha McKenna

Sheneque Proctor

Sandra Bland

καθεμιά μας να λέει,

δεν εξαφανιζόμαστε στην κομμένη ανάσα των

αδελφών μας. δείξε μου, δείξε μου έναν άνδρα
πρόθυμο να παλέψει στο πλευρό μου, το χέρι μου μες το δικό του,
το χρώμα του θάρρους. δεν υπάρχει βουνοκορφή
άξια να την δεις χωρίς εμάς. βρες με

στα χαρακώματα, όπου ξαπλώνουμε
τα κορμιά μας κάτω
στην κοιλάδα
μιας φωνής

ΠΕΣ ΤΟ ΠΕΣ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΗΣ

Αγαπημένοι Στρέιτ,
Denice Frohman

Αγαπημένοι Στρέιτ,
Ποιοί νομίζετε πως είστε;
Πρέπει να το δείχνετε τόσο πολύ πως σας προκαλώ αμηχανία;
Γιατί σας προκαλώ αμηχανία;
Ξέρετε πως αυτό μου προκαλεί αμηχανία;
Τώρα είμαστε όλοι αμήχανοι.

Αγαπημένοι Στρέιτ,
Είστε ο λόγος που μένουμε στη ντουλάπα.
Είστε ό λόγος ακόμα και μόνο για την ύπαρξη της ντουλάπας.
Δεν μ' αρέσουν οι ντουλάπες, αλλά κάνατε το σαλόνι χώρο που δεν μοιράζεται
και τώρα νιώθω επισκέπτρια στο ίδιο μου το σπίτι.

Αγαπημένοι Στρέιτ,
Σεξουαλικότητα και φύλο; Δύο διαφορετικά πράγματα
που συνδυάζονται με πολλούς και διάφορους τρόπους.
Αν μπλέκεις τις κάλτσες σου καταλαβαίνεις

Αγαπημένο Χιπ Χοπ,
Γιατί ξετρελαίνεσαι όταν ανακαλύπτεις γκέι ράπερ;
Οι γκέι ραπάρουν. Όπως επίσης οι γκέι κάνουν ποδήλατο και τρώνε τόφου.

Αγαμπημένοι Στρέιτ,
Δε νομίζω πως η Θεός έχει σεξουαλικό προσανατολισμό
αλλά αν ήταν στρέιτ, θα 'ταν και γαμώ τους συμμάχους.
Αλλιώς γιατί να εφηύρε το ουράνιο τόξο;

Αγαπημένες Στρέιτ Γυναίκες,
Εννοώ, "Στρέιτ Γυναίκες"
Αφήστε με ήσυχη γαμώ!

Αγαπημένοι Στρέιτ Άντρες,
Αν σας φλερτάρω
το κάνω γιατί μου φαίνεται αστείο.
Απλώς γελάστε.

Αγαπημένοι Στρέιτ,
Βαρέθηκα να αποδεικνύω πως η αγάπη μου είναι γνήσια. Οπότε ζητάω

αποζημίωση.

Πότε συνειδητοποιήσατε πως είστε στρέιτ; Ποιός σας το 'μαθε;
Μήπως έγινε γιατί οι γονείς σας είναι χωρισμένοι;
Μήπως έγινε γιατί οι γονείς σας δεν είναι χωρισμένοι;
Μήπως έγινε γιατί σνιφάρατε πολύ κόλλα στην 6η δημοτικού;

Αγαπημένοι Στρέιτ,
Γιατί πρέπει να με κοιτάτε επίμονα όταν κρατάω
το χέρι της κοπέλας μου, σαν να 'μαι έτοιμη να σας ληστέψω;
Αγαπημένοι Στρέιτ,
Με κάνετε να θέλω να σας κωλοληστέψω!

Αγαπημένοι Στρέιτ Σύμμαχοι,
ευχαριστώ, κι άλλοι παρακαλώ!

Αγαπημένοι Στρέιτ Νταήδες,
Έχετε δίκιο. Δεν έχουμε τις ίδιες αξίες.
Εσείς σκοτώνετε οτιδήποτε διαφορετικό.
Εγώ το συντηρώ.
Πείτε μου, τι συνέβη
στον Jorge Mercado;
στην Sakia Gunn;
στον Lawrence King;
Τι συνέβη στις ψυχές που αποξενώθηκαν
ανάμεσα σε πάρα πολλούς σχολικούς τοίχους,
που σχεδίαζαν τους αγγέλους του θανάτου τους στα μαθηματικά,
που φαντάζονταν τις κηδείες τους σαν εορταστικές παρελάσεις,
που νόμιζαν πως η μετά θάνατον ζωή ήταν περισσότερο σαν μετά πάρτι
Παρατηρήσατε πως το μίσος
ζει και βασιλεύει σε πάρα πολλά κυλικεία,
διδάσκεται με τη σιωπή πάρα πολλών καθηγητών,
μεταβιβάζεται σαν μεταχειρισμένα ρούχα
από πάρα πολλούς γονείς.

Αγαπημένο Νέο Queer Κορίτσι,
Σε καταλαβαίνω.
Δεν θες να σε καταλάβουν
κι έτσι αλλάζεις τις αντωνυμίες από "εκείνη" σε "εκείνος"
στα ερωτικά σου ποιήματα
Το έκανα κι εγώ αυτό.

Αγαπημένοι Στρέιτ,

Αναγκάζετε νέους ποιητές να κάνουν κακές διορθώσεις.

Αγαπημένοι Στρέιτ,
το να φιλάω την κοπέλα μου δημόσια χωρίς να τσεκάρω ποιοι είναι γύρω
είναι μια πολυτέλεια που δεν έχω ακόμα.
Αλλά απόψε, μεθυσμένη απ' την ελευθερία μου
πιάνω το χέρι της στον πιο γεμάτο δρόμο της Φιλαδέλφεια,
κλειδώνω τα δάχτυλά μας και την φιλώ γερά,
μέχρι να λιώσουμε τα βλέμματά τους σε θερμό χειροκρότημα, φαντάσου
να είμαστε σε μια θάλασσα από γελαστά πρόσωπα
ακόμα κι αν δεν είμαστε
κι όταν δεν είμαστε,
βγάζουμε τα φτυάρια,
σκάβουμε βαθιά η μια στα μάτια της άλλης, λέμε
“Αγάπη μου, τίποτα δεν το σταματάει αυτό απόψε”
γιατί απόψε ο κόσμος είναι διαλυμένος
κι είμαστε το μόνο πράγμα
που θα ενώσει τα κομμάτια του.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ-ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΚΑ ΠΟΙΗΤΡΙΩΝ

Audre Lorde (1934-1992)

Από τις πιο εμβληματικές ποιήτριες, με καθοριστικό ρόλο στην ιστορία του φεμινισμού. Η πρώτη της συλλογή δημοσιεύτηκε το 1968 και από νωρίς έθιξε τη διαθεματικότητα ανάμεσα στη φυλή, την τάξη και το φύλο, με συχνά της θέματα τον φεμινισμό, τον λεσβιανισμό και τον ρατσισμό. Το πιο γνωστό της ποιητικό έργο είναι το *Black Unicorn* (1978) και το βιβλίο της *Sister Outsider: Essays and Speeches* (1984) αποτελεί ορόσημο για τις αφροαμερικάνικες και γυναικείες σπουδές, καθώς και για την queer θεωρία.

Lucille Clifton (1936-2010)

Γεννημένη σε οικογένεια προερχόμενη από σκλάβους, έγραψε ποίηση με κοινά θέματα την αφροαμερικάνικη κληρονομιά και τον φεμινισμό. Σε μια εποχή αφομοίωσης στην αμερικάνικη κουλτούρα, εξερεύνησε την αφρικάνικη πλευρά της. Έγραψε πάνω από δέκα ποιητικές συλλογές και άλλα τόσα παιδικά βιβλία και αναγνωρίστηκε διεθνώς με ποικίλα βραβεία και μεταξύ άλλων τη μοναδική υποψηφιότητα για δύο Πούλιτζερ την ίδια χρονιά.

Brionne Janae

Είναι κοντά στα 30, γεννημένη στην Καλιφόρνια. Έχει εκδοθεί μια ποιητική της συλλογή, ονόματι *After Jubilee* (2017) και συνεργάζεται με την πιο διάσημη οργάνωση για αφροαμερικάνικη ποίηση, το *Cave Canem*. Γράφει πιο άμεσα για το

“πώς το μαύρο χρώμα και το γυναικείο φύλο επηρεάζουν την ψυχική υγεία ανθρώπων σαν εκείνη”⁵.

Sasha Banks

Ποιήτρια, εκπαιδευτικός, ακτιβίστρια, πιανίστρια και τραγουδίστρια τζαζ. Είναι 29 ετών, έχει σπουδάσει δημιουργική γραφή και έχει οργανώσει επιτυχώς δράσεις στήριξης Αφροαμερικανών θυμάτων αστυνομικής βίας. Ποιήματά της εμφανίζονται σε διαδικτυακές και έντυπες συλλογές και θεωρεί τη φαντασία “το όπλο που είχαν πάντα οι μαύροι και οι άνθρωποι χρώματος ενάντια σε θεσμούς όπως η λευκή ανωτερότητα”.⁶

Jamila Woods

Ποιήτρια, στιχουργός και τραγουδίστρια 29 ετών. Όλοι οι άξονες της τέχνης της επεξεργάζονται θέματα μαύρης κληρονομιάς, μαύρου φεμινισμού και μαύρης ταυτότητας. Χαρακτηριστικά, στον πιο πρόσφατο δίσκο της κάθε κομμάτι έχει ονομαστεί από κάποια σημαντική προσωπικότητα της μαύρης κοινότητας. Έχει πτυχίο σε αφρικάνικες-αφροαμερικάνικες σπουδές, θέατρο και σπουδές παράστασης. Τα ποιήματά της κυκλοφορούν στο ίντερνέτ αλλά και σε συλλογές και ήταν συνεπιμελήτρια του *The BreakBeat Poets Vol.2: Black Girl Magic* (2018).

⁵ “So I’m writing more directly about that. About how blackness and womanhood affects the mental health of people like me.”

Olivia K. Cerrone “On Grief And Inheritance: A Conversation With Brionne Janae” *The Rumpus*, 2017, <https://therumpus.net/2017/05/on-grief-and-inheritance-a-conversation-with-brionne-janae/?fbclid=IwAR3H8K-FrqL1Gc4M2QKz5tLHot92TAKKSfA9FKVqq7i9Bfr1Pg2u3H5aGog> (πρόσβαση 30 Απριλίου 2019)

⁶ “Imagination as the weapon that Black people/people of color have always had in the face of institutions like white supremacy.”

“Sasha Banks - About.” *The Sasha Banks*, thesashabanks.com/statement (πρόσβαση 30 Απριλίου 2019)

Jennifer Falú

Έχει γράψει τέσσερα βιβλία και ποιήματά της έχουν εμφανιστεί σε ανθολογίες τόσο διαδικτυακά όσο και σε έντυπη μορφή. Είναι πιο γνωστή στον τομέα της spoken word ποίησης, με ποικίλες εμφανίσεις και διακρίσεις σε διαγωνισμούς ποιητικής. Με το γράψιμο και τη φωνή της στηρίζει κινήματα όπως το *Black Poets Speak Out* και *Black Lives Matter*. Ακόμα ανακαλύπτει την ταυτότητά της ως Αφρολατίνα.

Eve L. Ewing

Γεννήθηκε το 1986 στο Σικάγο, σπούδασε Αγγλική Γλώσσα και Λογοτεχνία με ειδίκευση στην αφροαμερικάνικη λογοτεχνία του 20^{ού} αιώνα και έχει ολοκληρώσει το διδακτορικό της στο Harvard. Είναι κοινωνιολόγος της εκπαίδευσης και επικεντρώνεται, μεταξύ άλλων, στον ρατσισμό και τις κοινωνικές ανισότητες. Ως ποιήτρια έχει συμμετάσχει σε τουλάχιστον 7 ανθολογίες και έχει λάβει πολλά βραβεία και επαίνους όχι μόνο για ποίηση αλλά και για εικονογράφηση και οπτικές τέχνες.

Mahogany L. Browne

Μέλος του *Cave Canem*, συγγραφέας πολλών βιβλίων και επιμελήτρια συλλογών. Ποιήτρια spoken word, ακτιβίστρια, με δημοσιογραφικό έργο και τόσες εμφανίσεις και βραβεία που δεν μπορούν να περιοριστούν σε ένα βιογραφικό. Είναι υπεύθυνη προγράμματος στο θρυλικό *Nuyorican Poets Café* (εκεί ξεκίνησε η ποιητική performance) και έχει κυκλοφορήσει 5 LP με ποίηση σε απαγγελία. Είναι συνεπιμελήτρια του *The BreakBeat Poets Vol.2: Black Girl Magic* (2018).

Bettina Judd

Αφροαμερικανή γεννημένη στη Βαλτιμόρη. Διδάσκει σπουδές φύλου, γυναικών και σεξουαλικότητας στο Πανεπιστήμιο της Ουάσινγκτον. Είναι διαθεματική συγγραφέας, καλλιτέχνης και περφόρμερ. Η ποιητική της συλλογή *Patient* (2014) ερευνά την ιστορία του ιατρικού πειραματισμού και της επίδειξης εις βάρος μαύρων γυναικών.

Marci Calabretta Cancio-Bello

Γεννήθηκε στη Νότιο Κορέα και μεγάλωσε στην Αμερική. Στα 29 της έτη, έχει ήδη κυκλοφορήσει μια ποιητική συλλογή και είναι επιμελήτρια ποίησης σε γνωστά περιοδικά. Η ποίησή της έχει επηρεαστεί από τη μετάφραση, με την οποία ασχολείται επαγγελματικά, μεταφράζοντας κορεάτικη ποίηση στα αγγλικά. Έχει κερδίσει βραβεία τόσο ως ποιήτρια όσο και ως μεταφράστρια.

Safia Elhillo

Είναι Σουδανοαμερικανή που παλεύει με τις διάφορες ταυτότητές της και -προς το παρόν- αυτοχαρακτηρίζεται ως αραβόφωνη αφρικανή. Η ποίησή της αντικατοπτρίζει τον παραπάνω τίτλο, με αραβικές λέξεις και τις μεταφράσεις τους να εμφανίζονται συχνά. Είναι από τις πιο γνωστές σύγχρονες ποιήτριες, με βραβεία και διακρίσεις για την γραπτή και την προφορική της ποίηση εξίσου. Έργα της έχουν μεταφραστεί μεταξύ άλλων στα αραβικά, τα ιαπωνικά, τα πορτογαλικά και τα ελληνικά (από το ποιητικό εγχείρημα ΤΕΦΛΟΝ).

Evie Shockley

Γεννημένη το 1965, σπούδασε Αγγλική Λογοτεχνία και σήμερα διδάσκει σε πανεπιστημιακό επίπεδο Αφροαμερικανική Λογοτεχνία και Δημιουργική Γραφή. Έχει γράψει τέσσερα βραβευμένα βιβλία ποίησης, με το πιο πρόσφατο *semiautomatic* (2018) να είναι φιναλίστ για Πούλιτζερ. Είναι μέλος του *Cave Canem*, ασχολείται με την κριτική λογοτεχνίας και αντιμετωπίζει τον ρατσισμό συνδυάζοντας την ακαδημαϊκή και την ποιητική της ιδιότητα.

Aja Monet

Καραϊβικοαμερικανή ποιήτρια, περφόρμερ και εκπαιδευτικός από το Μπρούκλιν με αфро-κουβανο-τζαμαϊκανικές ρίζες. Γεννήθηκε το 1987 και στα 19 της είχε τον τίτλο της νεότερης (και μοναδικής έκτοτε) ποιήτριας που έχει κερδίσει το *Nuyorican Poets Café Grand Slam*. Μέσα από την ακτιβιστική της δράση και ποίηση προσπαθεί να ενώνει τους ανθρώπους, βοηθώντας τους να ξανα-φανταστούν τον κόσμο μαζί.

Denice Frohman

Queer Λατίνα, Μιγάδα γεννημένη το 1985 σε πουερτορικανή και εβραϊκή οικογένεια. Είναι ποιήτρια, εκπαιδευτικός και κυρίως περφόρμερ ποίησης. Έχει συμμετάσχει σε πολλούς διαγωνισμούς ποίησης και έχει νικήσει το Slam Γυναίκες του Κόσμου. Έχει παρουσιάσει την ποίησή της σε διεθνείς σκηνές και έχει εμφανιστεί ως ομιλήτρια σε εκατοντάδες πανεπιστήμια και σχολεία. Το έργο της αφορά τις διατομές ανάμεσα στη φυλή, το φύλο και τη σεξουαλικότητα.

ΕΝΑ ΜΑΧΑΙΡΙ ΣΕ ΣΥΡΤΑΡΙ ΜΕ ΚΟΥΤΑΛΙΑ:

Πρόσφατη ποίηση γυναικών μειονοτήτων στις Ηνωμένες Πολιτείες

Σύμφωνα με την Janet Wolff, “πλέον μελετάμε τα οικονομικά απομονωμένα από την ιστορία και την πολιτική. Μελετάμε φιλοσοφία απομακρύνοντας ιδέες από τις ρίζες και τα νοήματά τους στον κοινωνικό και υλικό κόσμο. Μελετάμε τέχνη και λογοτεχνία σαν τελείως ξεχωριστά από τις πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες μέσα στις οποίες δημιουργούνται και καταναλώνονται”.⁷ Προκειμένου να αποφύγουμε αυτήν την παγίδα, να κατανοήσουμε και κυρίως να νιώσουμε καλύτερα τα παραπάνω ποιήματα, οφείλουμε να ασχοληθούμε με τα “παρασκήνια” τους, τις βάσεις των ιδεών τους. Ο φεμινισμός σαν όρος αναφέρεται στην ισότητα των ανθρώπων ανεξαρτήτως φύλου. Στην πράξη και σαν κίνημα δεν είναι τόσο εύκολο να περιοριστεί σε μία φράση. Αν και κάπως απλουστευτικό και αφελές, καθώς καθορίζεται εν μέρει βάσει δημοφιλών προσωπικοτήτων ή συμβάντων, ο φεμινισμός είθισται να διακρίνεται σε κύματα, τα οποία σηματοδοτούν χρονικές φάσεις του κινήματος.

Οι λευκές γυναίκες στις ΗΠΑ συνασπίστηκαν πρώτη φορά κατά τη διάρκεια του κινήματος κατά της σκλαβιάς, τη δεκαετία του 1830. Η επίσημη γέννηση του φεμινισμού θεωρείται πως συνέβη στα μέσα του 19^{ου} αιώνα, οπότε ξεκίνησαν και οι προσπάθειες για ίσα δικαιώματα ανάμεσα στα φύλα. Κύριος στόχος των γυναικών του πρώτου κύματος ήταν η κατάκτηση του δικαιώματος για ψήφο, ο προσανατολισμός δηλαδή ήταν πολιτικός-νομικός. Βέβαια, ήδη από τις αρχές του φεμινισμού είχαν προκύψει έντονες διακρίσεις. Όταν τέθηκε το ζήτημα ψήφου για τους μαύρους άντρες μετά την κατάργηση της δουλείας το 1865, ο κυρίαρχος φεμινισμός αδυνατούσε να αντιληφθεί την προτεραιότητα αυτής της νίκης, καθώς αποτελούσε πράγματι ζήτημα ζωής και θανάτου κι έτσι στράφηκε προς τον ακραίο ρατσισμό προς τους μαύρους άνδρες και τις μαύρες γυναίκες. Κομβικές προσωπικότητες όπως ο Frederick Douglass και η Sojourner Truth αποσιωπούνταν και υποβιβάζονταν με κάθε ευκαιρία, παρά τις εξαιρετικής σημασίας απόψεις τους

⁷ “We have come to study economics in isolation from history and from politics. We study philosophy in a way which detaches ideas from their origins and meanings in the social and material world. We study art and literature as totally separate from the political and social circumstances in which they are produced and consumed.”

Janet Wolff, *Feminine Sentences - Essays on Women and Culture* (Polity Press, 1990) 70.

και ομιλίες σαν το *Δεν είμαι εγώ γυναίκα*; ⁸ που καταδείκνυαν τη σχέση μεταξύ ρατσισμού και σεξισμού. Οι πρώτες οργανώσεις μαύρων γυναικών εμφανίζονται στα τέλη του 19^{ου} αιώνα στο Μπρούκλιν και τη Νέα Υόρκη, με ηγετικές φιγούρες την Ida B. Wells και τη Mary Church Terrell. Την ίδια εποχή έχει ήδη αναδυθεί ο διαχωρισμός de jure κατά των μαύρων στις ΗΠΑ, βάσει του οποίου στερούνταν τα νομικά και κοινωνικά τους δικαιώματα. Μετά την κατάργηση της δουλείας, η οποία ήταν πρωταρχικά ένα οικονομικό σύστημα, έπρεπε κάπως να αντιμετωπιστούν οι απελευθερωμένες μάζες. Συχνότερα αυτό πραγματοποιούνταν με δημόσια λιντσαρίσματα-δολοφονίες και δυνατότητες εργασίας σε συνθήκες “δανεισμού” αντί της “αγοράς” του προηγούμενου συστήματος. Οι μαύροι έπρεπε να ζουν χωριστές ζωές ως κατώτερο είδος. Επομένως, οι μαύρες γυναίκες, όπως και οι γυναίκες από εργατικές οικογένειες ήταν άρρηκτα συνδεδεμένες με τους πατέρες, αδελφούς, άνδρες και γιους τους μέσω της ρατσιστικής καταπίεσης και της ταξικής εκμετάλλευσης που δεν διαχώριζε τα φύλα.⁹ Αυτές οι γυναίκες ήξεραν πως τα πολιτικά δικαιώματα δεν συνεπάγονται υποχώρηση της εκμετάλλευσης. Πράγματι, ακόμα και μετά την κατάκτηση της πολυπόθητης γυναικείας ψήφου το 1920, στις μαύρες γυναίκες απαγορευόταν να ψηφίσουν με κάθε τρόπο και χωρίς καμία αντίδραση από τον λευκό, συστημικό φεμινισμό, που γιόρταζε τον θρίαμβό του σε μια εποχή όπου ανέλαβαν ξανά δράση ομάδες σαν την Κου Κλουξ Κλαν με επιθέσεις και δολοφονίες κατά των μη-λευκών κοινοτήτων.

Έτσι λοιπόν έληξε το πρώτο κύμα και ο φεμινισμός δεν είχε ενεργό παρουσία κατά τους δύο παγκόσμιους πολέμους. Μετά το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου προέκυψε η πρώτη έξαρση φυλάκισης αφροαμερικανών προκειμένου να ανακάμψει η οικονομία μέσα από καταναγκαστικά έργα φυλακισμένων. Το ίδιο διάστημα

⁸ [...] That man over there says that women need to be helped into carriages, and lifted over ditches, and to have the best place everywhere. Nobody ever helps me into carriages, or over mud-puddles, or gives me any best place! And ain't I a woman? Look at me! Look at my arm! I have ploughed and planted, and gathered into barns, and no man could head me! And ain't I a woman? I could work as much and eat as much as a man - when I could get it - and bear the lash as well! And ain't I a woman? I have borne thirteen children, and seen most all sold off to slavery, and when I cried out with my mother's grief, none but Jesus heard me! And ain't I a woman? [...]

“Sojourner Truth: “Ain't I a Woman?”, December 1851.” *Internet History Sourcebooks*, sourcebooks.fordham.edu/mod/sojtruth-woman.asp (πρόσβαση 10 Φεβρουαρίου 2019).

⁹ “ [...] working class women and Black women alike were fundamentally linked to their men by the class exploitation and racist oppression which did not discriminate between the sexes.” Angela Y. Davis, *Women, Race & Class* (Vintage Books, 1983) 141-142.

παρατηρείται κι έκρηξη της προπαγάνδας κατά των μαύρων και της προώθησης του μύθου του μαύρου άνδρα ως απειλή για τις λευκές γυναίκες. Απεικονίζοντας, άλλωστε, τους μαύρους ή οποιαδήποτε μειονότητα λατίνων, πουερτορικανών, ινδιάνων κ.ο.κ. ως επιθετικούς κι εγκληματίες, ουσιαστικά κατηγορείται το ίδιο το θύμα για την καταπίεσή του, ενώ παράλληλα καθίσταται δεκτή και εύλογη η χρήση βίας από την αστυνομία,¹⁰ τακτική που εφαρμόζεται και σήμερα. Έτσι λοιπόν ακολούθησε μια νέα περίοδος τρομοκρατίας κατά των μαύρων, με δολοφονίες από μαφίες (συχνά με δημόσιο κρέμασμα σε πλατείες ως διασκέδαση των λευκών), με αποτέλεσμα και τη διαμόρφωση του δημογραφικού χάρτη στις ΗΠΑ, με προσφυγικά κύματα προς το Λος Άντζελες, το Ντιτρόιτ, τη Νέα Υόρκη, το Σικάγο και άλλες πιο ασφαλείς περιοχές. Όταν η τρομοκρατία έγινε υπέρμετρα εμφανής, έλαβε μια πιο νόμιμη μορφή, με την απαγόρευση της ψήφου, τον αποκλεισμό από τα σχολεία και μαγαζιά και ξεχωριστές θέσεις κυριολεκτικά στην κοινωνία. Ο διαχωρισμός *de jure* ίσχυε ακόμα και για τις τουαλέτες και τα καθίσματα στα λεωφορεία, απ' όπου και ξεκίνησε το κίνημα πολιτικών δικαιωμάτων χάρη και στην Ρόζα Παρκς.¹¹ Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1960 εμφανίζεται το αποκαλούμενο δεύτερο κύμα φεμινισμού, το οποίο είχε περισσότερο κοινωνικό προσανατολισμό, με αιτήματα σχετικά με την εργασία, τη φροντίδα των παιδιών και θέματα αντισύλληψης και αμβλώσεων. Αυτή την περίοδο, παρόλο που θεωρητικά γίνονται και προσπάθειες κατά του ρατσισμού, οι διαφορές ανάμεσα στον κυρίαρχο φεμινισμό μεσοαστών λευκών γυναικών και στον αγώνα των μαύρων και των γυναικών χρώματος ¹² γίνονται πιο έκδηλες. Παρόλο που το φεμινιστικό κίνημα διακρίνεται σε “φιλελεύθερες” και “ριζοσπαστικές” ομάδες, πολυάριθμες ομάδες παραμένουν στην αφάνεια. Οι λεσβίες απορρίπτονται από τις φιλελεύθερες, οι τρανς από όλες τις κυρίαρχες ομάδες. Ενώ οι φιλελεύθερες επιθυμούν να σπάσουν τα δεσμά του

¹⁰ Healey, 191

¹¹ Στη 1 Δεκεμβρίου 1955 η Ρόζα Παρκς αρνήθηκε να δώσει τη θέση της στο λεωφορείο σε έναν λευκό άνδρα, ανώ υπήρχαν σε ισχύ νόμοι φυλετικού διαχωρισμού. Η Παρκς συνελήφθη, απολύθηκε, δικάστηκε και κρίθηκε ένοχη, αλλά η αντίστασή της πυροδότησε το μποϊκοτάζ από μαύρους και ανθρώπους χρώματος στα λεωφορεία της περιοχής για πάνω από έναν χρόνο, μέσω του οποίου αναδείχθηκε και ο Martin Luther King Jr.

“Rosa Parks.” *History.com*, 9 Νοεμ. 2009, www.history.com/topics/black-history/rosa-parks (πρόσβαση 5 Ιουνίου 2019).

¹² Ο όρος “έγχρωμος” είναι συνδεδεμένος με τον αντίστοιχο αγγλικό “colored” και θεωρείται προσβλητικός, εξού και η επιλογή μας “άνθρωποι/γυναίκες χρώματος” για απόδοση του “people/women of color”.

νοικοκυριού και να αναζητήσουν εργασία στον έξω κόσμο, οι μαύρες, οι μιγάδες και οι φτωχές “αδελφές” τους δουλεύουν έξω ήδη πολλά χρόνια και έχουν διαφορετικές οικογενειακές ισορροπίες που παρά την κυρίαρχη αφήγηση δεν τις καταπιέζουν πάντοτε. Ενώ οι λευκές αγωνίζονται για ελεύθερες, νόμιμες αμβλώσεις και αντισύλληψη, οι μαύρες, μιγάδες και φτωχές “αδελφές” τους στερώνονται εξαναγκαστικά από κυβερνητικές οργανώσεις.

Στις ΗΠΑ του ‘70 και ‘80, όταν η παρουσία μειονοτικών ομάδων στις φυλακές δικαιολογούταν από τον “πόλεμο κατά των ναρκωτικών” προκειμένου να υπάρχει λόγος για να είναι γεμάτες οι φυλακές -που αποτελούν μια από τις μεγαλύτερες αναπτυσσόμενες βιομηχανίες-, οι φεμινίστριες αδυνατούσαν να δεχτούν κάτι βασικό. “Αν οι λευκές ομάδες δεν συνειδητοποιήσουν πως στην ουσία μάχονται κατά του καπιταλισμού και του ρατσισμού, δεν έχουμε κοινό δεσμό” ¹³. Έτσι, παρόλο που υπήρχαν χαρισματικές προσωπικότητες με έντονη θέληση, όπως η Betty Friedan, η Gloria Steinem και η Robin Morgan, η επιμονή τους στην εξέταση του φεμινιστικού ιδεώδους μονόπλευρα άφησε αρκετά ζητήματα άλυτα παρά τις αδιαμφισβήτητες νίκες του δεύτερου κύματος (νομοθεσίες για ίση πληρωμή, εκπαίδευση και αναπαραγωγική ελευθερία). Ο κυρίαρχος φεμινισμός έμοιαζε να αγνοεί τους αγώνες των μαύρων της εποχής τους, οι οποίοι μέσα από το κίνημα της Μαύρης Δύναμης (*Black Power Movement*) και τους Μαύρους Πάνθηρες (*Black Panther Party*) προσπαθούσαν να ακουστούν και ενωμένοι να προστατεύσουν τα δικαιώματά τους χωρίς να αρνούνται την αφρικάνικη κληρονομιά τους αλλά ανακαλύπτοντάς την. Αξιοσημείωτο είναι πως οι λευκοί ηγέτες υπογραμμίζουν την έλλειψη αντίστοιχων μαύρων, ενώ φροντίζουν να τους φυλακίζουν (Angela Davis, Assata Shakur) και να τους σκοτώνουν (Martin Luther King, Malcolm X). Κατά τη διάρκεια του δεύτερου κύματος οργανώθηκαν και ορισμένες φεμινιστικές μειονοτικές ομάδες, για παράδειγμα μεξικανοαμερικανών και ασιατισσών κατά το πρότυπο των αφροαμερικανών. Άλλωστε, στις ΗΠΑ υπήρχαν ποικίλες μειονοτικές ομάδες που είτε εξοντώθηκαν μέσω γενοκτονίας (Ινδιάνοι), είτε διατηρούνται σε κατάσταση μόνιμης

¹³ “If the white groups do not realize that they are in fact fighting capitalism and racism, we do not have common bond.” (Frances Beal, 1969)
Kathleen C. Berkeley, *The Women’s Liberation Movement in America* (Greenwood Press, 1999) 170

φτώχειας και “υποκατηγορίας” (Πουερτορικανοί, Μεξικάνοι, εν γένει Ισπανόφωνοι Αμερικάνοι), είτε περιθωριοποιούνται θεσμικά και μη (Ασιάτες-Αμερικάνοι), είτε προωθούνται ως αμόρφωτοι τρομοκράτες (Αραβοαμερικάνοι).

Κάπως έτσι οδηγούμαστε στο τρίτο κύμα φεμινισμού, το οποίο ξεκινάει τη δεκαετία του 1990, θίγει θέματα σεξουαλικής απελευθέρωσης, αμφισβήτησης του δίπολου αρσενικό-θηλυκό και εισάγει τον όρο “διαθεματικότητα”. Η Kimberlé Crenshaw, που εφηύρε τον όρο, παρουσιάζει τη διαθεματικότητα ως αντίδοτο σε μια εξατομικευμένη και φιλελεύθερη πολιτική της ταυτότητας και επεξεργάζεται τους τρόπους με τους οποίους συνυφαίνονται και μετασχηματίζονται οι διάφορες ταυτότητες.¹⁴ Αντί να γενικεύουμε και να ομογενοποιούμε τις γυναίκες και τις εμπειρίες τους, πρέπει να αντιλαμβανόμαστε τη διαφορετικότητα και πώς αυτή έχει διαμορφωθεί από τη συνύπαρξη και αλληλεπίδραση ταυτοτήτων φύλου (βιολογικού και κοινωνικού), φυλής, τάξης, σεξουαλικότητας. Η διαθεματικότητα καλεί τις φεμινίστριες να θυμηθούν όσα έλεγε η Beal τον προηγούμενο αιώνα και η Truth δύο αιώνες πριν.¹⁵ Η καταπίεση, και άρα ο αγώνας, δεν είναι μονόπλευρα. Στα χρόνια του τρίτου κύματος και μέχρι σήμερα, η κατάσταση των μαύρων και των ανθρώπων χρώματος στις ΗΠΑ μάλλον χειροτερεύει. “Φαίνεται πως στην Αμερική δεν διαγράψαμε την φυλετική κάστα, απλώς την ξανασχεδιάσαμε”¹⁶. Στις μέρες μας, αναφέρονται πολυάριθμες επιθέσεις και δολοφονίες νέων ανδρών και γυναικών από την αστυνομία χωρίς κάποιο λόγο πέρα από το ότι είναι μη-λευκοί ή μη-ετεροφυλόφιλοι. Οι δολοφόνοι δεν τιμωρούνται, οι φόνοι δικαιολογούνται και αθώα παιδιά σκοτώνονται καθημερινά στο δρόμο ή στα σπίτια τους, χωρίς να αναγνωρίζονται καν. Αυτός είναι ο λόγος που κινήματα σαν το *Black Lives Matter* και το *Say Her Name* έχουν βαρύτητα και απαιτούν στήριξη.

Η διάδοση τέτοιων κινημάτων και ιδεών επιτυγχάνεται εδώ και αιώνες και μέσω της τέχνης. Από την Lucy Terry το 1746, την Frances E.W. Harper το 1854, τον

¹⁴ Νιόβη Εμμανουήλ και Λίζα Ρούσσου “Διαθεματικότητα; Καλέ Κορίτσια Τι Είναι Αυτό;” (*Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο*, 2018) 70-71

¹⁵ Να σημειωθεί πως θεωρητικά υφίσταται και τέταρτο κύμα φεμινισμού, το οποίο χρονολογείται από το 2008 και μετά, αλλά είναι ακόμα πολύ ρευστά τα χρονολογικά και ιδεολογικά του όρια, γι’ αυτό και δεν αναλύεται στην παρούσα εργασία.

¹⁶ “It seems that in America, we haven’t so much ended racial caste, but simply redesigned it.” Ava DuVernay, σκηνοθέτης, *13th* (Kandoo Films, Forward Movement, 2016).

W.E.B Du Bois το 1903, τον Langston Hughes ο 1937, τη Zora Neale Hurston το 1937 μέχρι τον James Baldwin το 1953. Από τη δεκαετία του '70 και την εμφάνιση του Κινήματος Μαύρων Τεχνών (*Black Arts Movement*), οπότε και καθορίζεται σαν “είδος” η μαύρη λογοτεχνία, με εξέχουσες γυναίκες δημιουργούς όπως η Toni Morrison, η Alice Walker, η Ntozake Shange, η Nikki Giovanni και η Maya Angelou, μέχρι την ποιητική performance του 21^{ου} αιώνα που βοηθάει κυριολεκτικά στο να ακουστούν οι μαύρες γυναίκες και οι γυναίκες χρώματος που τόσα χρόνια αποσιωπούνταν ή αγνοούνταν. Σύμφωνα με την Jamila Woods, “η μαγεία μαύρου κοριτσιού είναι μια οπτική για τις μαύρες γυναίκες σε έναν κόσμο που συχνά μας κάνει αόρατες ή μας αντιπροσωπεύει λανθασμένα με βίαιους τρόπους”.¹⁷ Επομένως, σε αυτή τη μικρή συλλογή περιλαμβάνονται πολλές διαφορετικές γυναικείες φωνές. Τα ποιήματα παρουσιάζουν ποικιλία τόσο οπτικών των ποιητριών όσο και πλευρών της γυναικείας εμπειρίας. Έτσι, η σειρά που επιλέχθηκε συνδέει τα ποιήματα βάσει νοήματος και περιεχομένου. Με πολλά από τα ποιήματα να ανήκουν στη σφαίρα του spoken word, διακυμαίνεται και το ύφος, το επίπεδο του λόγου και η προφορικότητα. Ιδιαίτερη και διαφορετική είναι και η γλώσσα, η οποία άλλοτε είναι ιδιωματική, με στοιχεία διαλέκτου και λεξιλογίου μαύρης πολιτισμικής κληρονομιάς (*Oh you can't talk ma? // YOU JUST CAN'T SEE EM // nappy edge // we be so beautiful when we be*) αλλά και σε πολλές περιπτώσεις αντιλυρική, αθυρόστομη (*greedy cunt // bullshit // leave me the fuck alone!*), με κοινή σε όλα τα ποιήματα την απλότητά της. Στο σύνολο των ποιημάτων συναντώνται καθημερινές λέξεις (με εξαιρέσεις ίσως το *Certain Ailments* λόγω φυτολογίας και το *#SayHerName* ως το πιο λυρικό) και ελεύθερος στίχος, στοιχεία που και προσθέτουν στην προφορικότητα και την αναδεικνύουν. Ωστόσο, η ύπαρξη μη εξεζητημένου λεξιλογίου δεν συνεπάγεται ευκολία μετάφρασης, αντιθέτως αφήνει μεγαλύτερο περιθώριο επιλογής της σωστής λέξης. Η κύρια δυσκολία βέβαια ήταν κοινή στην πλειοψηφία των ποιημάτων και οφείλεται στη διαφορά βιωμάτων και ερεθισμάτων ανάμεσα στους πολιτισμούς που προσπαθήσαμε να συνδέσουμε: η απόδοση κεντρικών για τα ποιήματα εννοιών και περιστατικών εκτός της ελληνικής πραγματικότητας. Όταν για

¹⁷ “Blk girl magic, to me, is a way of seeing for blk women in a world that often renders us invisible or misrepresents us in violent ways.”

Mahogany L. Browne et al., επιμέλεια, *The BreakBeat Poets Vol. 2: Black Girl Magic* (Haymarket Books, 2018) xxviii

παράδειγμα αναφέρεται ο όρος “gentrification” ή “shackle-less”, όταν ένα ολόκληρο ποίημα αφιερώνεται σε ένα συγκεκριμένο περιστατικό στο Τέξας (*what’s not to liken?*) ή όταν παρατίθενται ονόματα θυμάτων αστυνομικής βίας (στα *#SayHerName* και *Dear Straight People*), μας δημιουργείται η επιθυμία να προσθέσουμε επεξηγηματικές υποσημειώσεις, τις οποίες σε μια κανονική συλλογή θα τοποθετούσαμε σε μια πιθανή εισαγωγή ή σε σχόλια επιλόγου, και τις οποίες όμως αποφύγαμε ώστε να μην διακοπεί η ροή των ποιημάτων και να μην κάνουμε περιττές παρεμβάσεις.

Οφείλουμε να αναφέρουμε πως στα *A Woman Speaks* και *won’t you celebrate with me* προϋπήρχε μια μεταφρασμένη μορφή σε ανεξάρτητα blog στο ίντερνετ¹⁸ με μεγάλες αποκλίσεις από τα πρωτότυπα ειδικά όσον αφορά το πρώτο. Αυτός ήταν κι ο λόγος επιλέξαμε να τα μεταφράσουμε εξ αρχής, αλλά και η οπτική του Κεντρωτή πως “στο κέντρο του μεταφραστικού γίνεσθαι τοποθετείται ο μεταφραστής...ο κάθε μεταφραστής χωριστά και όχι γενικώς και απροσώπως το συλλογικό υποκείμενο μεταφραστής, που ούτως ή άλλως δεν υπάρχει!...Εννοώ ότι τη μετάφραση την ορίζει πάντα ο συγκεκριμένος ένας μεταφραστής που μετέρχεται τέχνη και επιστήμη σε διαλεκτική ενότητα”.¹⁹ Κατά τη μετάφρασή μας, διατηρήσαμε το ύφος και τα νοήματα, χωρίς να φοβόμαστε κάποια πιθανή αμηχανία, χαρακτηριστικά που υπάρχουν στις προηγούμενες μεταφράσεις. Ιδιαίτερα στο *Μια γυναίκα μιλά*, όσα σημεία δεν ήταν εύληπτα για τον έλληνα αναγνώστη οικειοποιήθηκαν και εν τέλει μεταβλήθηκε η ουσία του ποιήματος. Ακόμη, παρατηρούνται και κάποιες παρανοήσεις (για παράδειγμα ο στίχος *moon marked and touched by sun* μεταφράστηκε ως *φεγγάρι σηματοδεδεμένο και αγγιγμένο απ’ τον ήλιο*) που συνέβαλαν σε ένα εντελώς διαφορετικό μετάφρασμα από το πρωτότυπο. Από την άλλη, το *δε θα γιορτάσεις μαζί μου* θεωρούμε πως υστερεί σε επίπεδο

¹⁸ Νίκος Τομαράς, επιμέλεια, Ευτυχία Παναγιώτου, μετάφραση, “Μια γυναίκα μιλά, AUDRE LORDE”, *Ιστολόγιο για την Ποίηση, την Εκπαίδευση και την Ψυχική Υγεία*, 2010, <https://n-tomas.blogspot.com/2010/07/audre-lorde.html> (πρόσβαση 20 Απριλίου 2019).

Μαριάννα Πλιάκου, μετάφραση, “Πέντε ποιήματα της Λουσίλ Κλίφτον” *Φρέαρ*, 2016, <http://fear.gr/?p=13381> (πρόσβαση 24 Απριλίου 2019).

¹⁹ Γιώργος Κεντρωτής, *Ο Μεταφραστής Της Ποίησης* (2010).

έκφρασης περισσότερο και έπειτα ύφους. Παρατίθενται οι μεταφράσεις για αντικειμενικότερη κρίση:

Μια γυναίκα μιλά

Φεγγάρι σημαδεμένο και αγγιγμένο απ'
τον ήλιο

η μαγεία μου είναι άγραφη

αλλά όταν η θάλασσα ξαναγυρνά

αφήνει πίσω της το σχήμα μου.

Δεν ζητώ εύνοια

ανέγγιχτη από αίμα

ανένδοτη σαν την κατάρα της αγάπης

σαν τα λάθη μου μόνιμη

ή σαν την περηφάνια μου

δεν μπερδεύω

αγάπη και οίκτο

μίσος και χλεύη

κι αν θες να με μάθεις

κοίτα μες στου Ουρανού τα σωθικά

όπου οι ανήσυχοι ωκεανοί χτυπούν
βίαια.

Δεν διαβιώ εμμονικά μες στην

απαρχή μου ή μες στις θειότητές μου

καθώς άχρονη και ανήλικη είμαι

ακόμα αναζητώ

τις αδερφές μου

μάγισσες στο Νταχομέι

να με φοράνε μες στα φιδίσια ρούχα
τους

όπως η μαμά μας

το μοιρολόι.

Υπήρξα γυναίκα

για πολύ καιρό

απ' το χαμόγελό μου φυλάξου

μες στα αρχαία ξόρκια μου είμαι
επικίνδυνη

και η νέα Ερινύα του φεγγαριού

με όλο το ανοιχτό σου μέλλον

έταξε να

είμαι γυναίκα

και όχι λευκή.

δε θα γιορτάσεις μαζί μου

εδώ στη γέφυρα αυτή μεταξύ

δε θα γιορτάσεις μαζί μου

αστροφεγγιάς κι πηλού,

αυτό που έφτιαξα

το ένα χέρι μου κρατώντας σφιχτά

μια κάποια ζωή μου; δεν είχα
μπούσουλα.

το ένα χέρι μου· έλα να γιορτάσουμε

που καθημερινά

στη βαβυλώνα γεννήθηκα

κάτι προσπάθησε να με σκοτώσει

μη-λευκή κι γυναίκα

κι απέτυχε.

τί θέλησα να γίνω εκτός από τον εαυτό
μου;

τον επινόησα

Στις παραπάνω προτάσεις μετάφρασης μας δόθηκε η εντύπωση πως χάθηκε κάπως η δυναμικότητα των πρωτότυπων ποιημάτων χάριν περισσότερης λυρικότητας. Τα ποιήματα μοιάζουν να προσαρμόστηκαν στα ελληνικά δεδομένα, τακτική που θέλαμε να αποφύγουμε πάση θυσία. Άλλωστε, λέει ο Newmark πως “οι αυθεντικές μεταφορές πρέπει να μεταφράζονται με ακρίβεια, ακόμα κι αν στην κουλτούρα της γλώσσας-στόχου η εικόνα είναι παράξενη και το νοήμά της μπορεί μόνο να μαντευτεί”.²⁰ Επεκτείνοντας αυτήν τη λογική αντιμετωπίσαμε αυτά τα ποιήματα με περισσότερο σεβασμό προς τις δημιουργούς παρά προς τους αναγνώστες, φροντίζοντας να περάσουμε την δική τους αλήθεια και όχι κάτι που θα ήταν εύπεπτο στο ελληνικό κοινό. Δεν συνδυάζουμε τη μετάφραση με επεξήγηση, δεν φοβόμαστε φράσεις όπως *αν θα με γνώριζες / ψάξε στα σπλάχνα του Ουρανού* αφού δεν διευκρινίζει περαιτέρω η ίδια η Lorde. Φυσικά, επιλέγουμε προσεκτικά τις λέξεις ώστε να διατηρείται η ισορροπία του πρωτοτύπου και να καταλήγουμε πάντα σε λογοτεχνικό αποτέλεσμα χωρίς όμως να αλλάζουμε την ποσότητα

²⁰ “...original metaphors have to be translated accurately, even if in the target language culture the image is strange and the sense it conveys may only be guessed.”
Peter Newmark, *A Textbook of Translation* (Phoenix ELT, 1995) 168.

λογοτεχνικότητας, το οποίο παρατηρήθηκε σε πολλά σημεία (π.χ *που είμαι αγέραστη και άγουρη // ανάμεσα /στο φως των αστεριών και τον πηλό αντί για μεταξύ / αστροφεγγιάς κι πηλού* της προϋπάρχουσας μετάφρασης).

Προχωρώντας στο *Δοξασία για το Σώμα - Praise Song For The Body*, το κύριο ζήτημα που έπρεπε να αντιμετωπίσουμε ήταν μορφολογικό, καθώς στα αγγλικά η λέξη *praise* θα μπορούσε να αποδοθεί ως ουσιαστικό (δοξασία), ως υποτακτική (ας δοξάσω) αλλά και ως μετοχή (δοξασμένο). Προτιμήσαμε την πρώτη μορφή, προκειμένου να χρειαστούν μόνο ορισμένες επεμβάσεις στο συντακτικό επίπεδο και να μην χαθεί το ύφος του πρωτοτύπου. Κάποιες λεξιλογικές επιλογές επίσης δυσκόλεψαν το μεταφραστικό έργο, εφόσον είτε δεν υπάρχει αντιστοιχία στην ελληνική κουλτούρα (*the knees' bor & boogie*) είτε δεν είναι δυνατό να αποδοθούν επακριβώς χωρίς να επηρεάσουν το αίσθημα του ποιήματος (*bite-sized toffee of a nipple*).

Όσον αφορά το *Αγαπημένο καφέ κορίτσι, - Dear brown girl*, δυσκολευτήκαμε στον λεξιλογικό και συντακτικό τομέα, με την εύρεση αποδόσεων να μοιάζει αδύνατη σε κάποιες περιπτώσεις. Συγκεκριμένα, οι όροι *all-consuming thing* και *reimagined* και η ισορροπία ανάμεσα στα *author-ruiner, builder-breaker* και *maker-destroyer* αποδείχθηκαν πιο απαιτητικά από ό,τι φαίνονταν με μια πρώτη ματιά. Βέβαια, πρέπει εδώ να παραδεχτούμε πως ο ελεύθερος στίχος διευκόλυνε αρκετά την προσπάθειά μας σε όλα τα ποιήματα, αφού αποφασίσαμε από νωρίς πως η έμφαση θα δινόταν περισσότερο στο σημασιολογικό επίπεδο. Προτεραιότητα ήταν το νόημα, έπειτα το ύφος κι έπειτα το συναίσθημα που προκαλείται, όλα με τον κοινό στόχο να παράγουμε ποίηση.

Το ποίημα *Τέχνη Μαύρου Κοριτσιού - Blk Girl Art*, βασισμένο στο εμβληματικό ποίημα του Amiri Baraka *Black Art* (1966),²¹ το οποίο και σηματοδότησε την αρχή του Κινήματος Μαύρων Τεχνών, ήταν σχετικά εύκολα διαχειρίσιμο, λόγω του πόσο συγκεκριμένη είναι η Jamila Woods. Δεν υπάρχει περιθώριο να παρανοηθεί κάτι ούτε να το ερμηνεύσουμε διαφορετικά. Ένα σημείο που καταλάβαμε μόνο αφού παρακολουθήσαμε συνεντεύξεις της ίδιας της ποιήτριας είναι το ημιστίχιο *Words to*

²¹ Περισσότερα για τον ποιητή στο : “Amiri Baraka.” *Poetry Foundation*, www.poetryfoundation.org/poets/amiri-baraka (πρόσβαση 20 Μαΐου 2019). Ολόκληρο το ποίημα *Black Art* στο : “Black Art By Amiri Baraka.” *Studylib.net*, studylib.net/doc/6650402/black-art-by-amiri-baraka. (πρόσβαση 20 Μαΐου 2019).

detangle the kitchen, στο οποίο δεν αναφέρεται σε κάποια κουζίνα -ή σε ξέμπλεγμα του μαγειρέματος όπως σκοπεύαμε αρχικά να το αποδώσουμε- αλλά στο μέρος που τελειώνουν τα μαλλιά στον σβέρκο το οποίο συχνά είναι το πιο μπλεγμένο μέρος σε άφρο μαλλιά και το οποίο στην αφροαμερικάνικη κουλτούρα ονομάζεται *kitchen*.

Σε αντίθεση με το παραπάνω, το *wail* - οδυρμός είχε αρκετές προκλήσεις. Αρχικά, δεν ήταν σαφές αν στο *the women understand this* και σε όλες τις αναφορές του *the women* συμπεριλαμβάνεται και η ίδια η ποιήτρια και άρα αν έπρεπε να το μεταφράσουμε *οι γυναίκες το καταλαβαίνουν* ή *οι γυναίκες το καταλαβαίνουμε* αλλά προτιμήσαμε το πρώτο για να διατηρηθεί αυτό το παιχνίδι του πρωτότυπου ανάμεσα στο *γυναίκες* και το *εμείς*. Επίσης, σε εκφραστικό επίπεδο σίχτοι όπως *not the way white men expect us to* και *we insist on hearing you wail* αποτελούν τρόπον τινά αδιέξοδα, αφού η ελληνική τους απόδοση είναι μονόδρομος και μάλιστα κατώτερος του πρωτοτύπου.

Σε σαφώς καλύτερη μοίρα βρέθηκαν τα ποιήματα *horror movie pitch 1&2* - σκελετός ταινίας τρόμου 1&2 , στα οποία εφόσον κατανοήσαμε το πραγματολογικό επίπεδο μπορέσαμε να αποδώσουμε και τα υπόλοιπα. Πέρα από μια συντακτική δυσκολία στους σίχους *όλες αυτές των οποίων τα μαλλιά έχεις αγγίξει / όλες αυτές των οποίων τα ονόματα κορόιδευες / όλες αυτές των οποίων τον μισθό έκοψες* και την αδυναμία εύρεσης αντιστοιχίας της λέξης του τίτλου *pitch*, το ύφος είχε την μεγαλύτερη σημασία στο ποίημα, οπότε η έκφραση προέκυψε σχεδόν φυσικά.

Από την άλλη, στο *litany* - λιτανεία, η έκφραση της ποιήτριας ήταν πολύ ιδιαίτερη, με περίεργες εκφράσεις (*each lock & key of their chromosomes / a storm brewing / i am always a bumble hive of hello*) που ήταν αμήχανες ήδη στο πρωτότυπο, οπότε παρέμειναν έτσι ή ίσως έγιναν ακόμα πιο αφύσικες, στο μέτρο φυσικά που το επιτρέψαμε. Όσον αφορά τους σίχους της Nina Simone στην αρχή του ποιήματος, προτιμήσαμε να παραμείνουν στα αγγλικά επειδή αυτό μας ταίριαζε καλύτερα καθαρά βάσει ενστίκτου και αισθητικής και προκειμένου να μπορεί ο ενδεχόμενος αναγνώστης να ανατρέξει στο τραγούδι *I Wish I Knew How It Would Feel to Be Free*.²²

Έπειτα, το ποίημα *HOW TO MEASURE PAIN I - ΠΩΣ ΜΕΤΡΙΕΤΑΙ Ο*

²² "Nina Simone - I Wish I Knew How It Would Feel to Be Free." *YouTube*, 10 Ιουλ. 2015, www.youtube.com/watch?v=HDqmJEWojRI

ΠΟΝΟΣ / καθώς όλα τα επίπεδα λόγου ήταν αρκετά σαφή, δεν μας δυσκόλεψε κατά τη διαδικασία της μετάφρασης, κυρίως επιλέχθηκε λόγω συμπυκνωμένου νοήματος παρά το μέγεθός του.

Περνώντας έτσι στα πιο συναισθηματικά φορτισμένα ποιήματα, συναντάμε το *Certain Ailments - Ορισμένες Παθήσεις*, το οποίο αν εξαιρέσουμε τις μορφολογικές δυσκολίες του λόγω ελαφρώς εξειδικευμένης ορολογίας, αφήνει έντονη την αίσθηση μετάφρασης. Σε αντίθεση με πολλούς θεωρητικούς, δεν διαφωνούμε απαραίτητα με αυτό, καθώς όπως προείπαμε μέσα από τη δουλειά μας θέλουμε ο αναγνώστης να βλέπει τον ποιητή. Όπως δηλώνει και ο Connolly, “Δεν πιστεύω πως ο ρόλος μου ως μεταφραστή είναι να οικειοποιηθώ ή να κανονικοποιήσω το ποιητικό τους κείμενο, ούτε το χρησιμοποιώ σαν αφετηρία για τις δικές μου ποιητικές φιλοδοξίες”.²³ Βέβαια, στο συγκεκριμένο ποίημα ίσως να είναι περισσότερο αντιληπτό το ότι πρόκειται για μετάφραση επειδή και η ποιήτρια ασχολείται επαγγελματικά και επηρεάζεται από αυτήν, οπότε αυτή η αίσθηση υπήρχε και στο ποίημα - πηγή.

Στο *Men Follow Me - Άντρες Με Ακολουθούν* η μετάφραση έγινε σχεδόν αυτόματα με μοναδικό ίσως δίλημμα την απόδοση του στίχου *the other reaching for my hair* καθώς η έννοια του reach δεν έχει ακριβή αντίστοιχη στα ελληνικά.

Το ποίημα *what's not to liken? - τι να μην συγκρίνεις;* μας δημιούργησε αρκετές προκλήσεις τόσο σε συντακτικό όσο και σε μορφολογικό επίπεδο. Συγκεκριμένα, η δομή *the bikini-clad girl was handled by the cop like a prostitute by her pimp*. δεν μπορούσε να αποδοθεί χωρίς την προσθήκη ρήματος, το οποίο εν μέρει οφείλεται και στην κοινή αντιστοιχία των ρημάτων treat και handle στα ελληνικά ως αντιμετωπίζω. Κατά τα άλλα, η δομή του ποιήματος περιόριζε αρκετά την ελευθερία του μεταφραστή, όπως επίσης και οι εικόνες που επιχειρήσαμε να μεταφέρουμε ακριβώς, αφού χωρίς αυτές απουσιάζει και μεγάλο μέρος του νοήματος.

Στο ποίημα *#SayHerName - #ΤοΌνομάΤης* θυμηθήκαμε την Rosmarie Waldrop που υποστήριζε πως ένα ποίημα το ζηλεύουμε και γι' αυτό το μεταφράζουμε, θέλοντας να το κάνουμε δικό μας με κάθε κόστος αλλά και πως η μετάφραση είναι σαν να αφαιρείς την ψυχή από ένα σώμα και να τη μεταφέρεις σε

²³ David Connolly, *Ο Μεταφραστής Και ο Ποιητής - Μια Εκλεκτική Συγγένεια* (Ύψιλον / Βιβλία, 2012) 19.

ένα άλλο, είναι φόνος.²⁴ Κατά τη μετάφραση νιώσαμε και αυτή τη ζήλια αλλά και ότι δολοφονούμε το ποίημα, το οποίο ήταν περίπλοκο σε όλα τα επίπεδα. Πραγματολογικά ήταν το πιο απαιτητικό από όλα, καθώς και το πιο λυρικό, μεταφορικό. Σημασιολογικά, υπάρχει κίνδυνος να χαθεί μέρος του μηνύματος αν κάποιος για παράδειγμα δεν γνωρίζει πως τα ονόματα που αναφέρονται είναι δολοφονημένων από την αστυνομία γυναικών. Και πάλι βέβαια, θα έχανε έναν στόχο του ποιήματος, δηλαδή την καταγγελία της αστυνομικής βίας, αλλά και πάλι θα κατανοούσε πως πρόκειται για δολοφονημένες γυναίκες από τα συμφραζόμενα. Από άποψη σύνταξης και μορφολογίας ενδεικτικά μας δυσκόλεψαν τα παρακάτω σημεία: *we, too, have died. we know we are / dying, too. , cuffed wrists of us, shackled ankles of us, the / bend over to make room for you of us* και *we be so beautiful / when we be*. Πυξίδα μας ήταν να παραμείνει το σημασιολογικό επίπεδο, το συναίσθημα τόσο δυνατό όσο στο πρωτότυπο, και γύρω από αυτό στράφηκαν όλες οι μεταφραστικές επιλογές μας, ακόμα κι αν νιώθαμε πολύ έντονα πως το αποτέλεσμα δεν ανταπεξέρχεται στις απαιτήσεις του πρωτοτύπου.

Τέλος, στο *Dear Straight People, - Αγαπημένοι Στρέιτ* το κυριότερο μέλημά μας ήταν να διατηρηθεί η ζωντάνια και η προφορικότητα του ποιήματος, αφού αποτελεί έργο *spoken word* και είναι το μόνο ποίημα στην ανθολογία που δεν υπάρχει επίσημα γραπτώς. Το κείμενο που χρησιμοποιήθηκε αποτελεί μεταγραφή²⁵ του βίντεο στο οποίο το απαγγέλει η ποιήτρια. Το μόνο ζήτημα που μας προβλημάτισε πέρα από την ύπαρξη των ονομάτων τριών εφήβων που δολοφονήθηκαν λόγω της σεξουαλικότητάς τους ήταν κατά πόσο χρησιμοποιείται ή είναι γνωστή στα ελληνικά η φράση “είμαι στη ντουλάπα” ως αντίστοιχη της “be in the closet” καθώς και αν θα έπρεπε να μεταγράψουμε το “queer” σε κουήρ ή να το διατηρήσουμε με τους λατινικούς χαρακτήρες. Στην πρώτη περίπτωση μετά από αναζήτηση ανακαλύψαμε πως πράγματι χρησιμοποιείται στα ελληνικά αλλά και θεωρήσαμε πως ένας αναγνώστης που ενδιαφέρεται για τέτοια ποίηση θα γνώριζε

²⁴ “[a]s I read the original work I admire it. I am overwhelmed. I would like to have written it. Clearly I am envious.” “Translating is more like wrenching a soul from its body and luring it into a different one. It means killing.”

Maria - Venetia Kyritsi και Paschalis Nikolaou, *Translating Selves: Experience and Identity between Languages and Literatures* (Continuum, 2008)

²⁵ Πρόκειται για μεταγραφή την οποία συμπεριλαμβάνει η ίδια η ποιήτρια στο προσωπικό της ιστολόγιο οπότε θεωρήσαμε πως την εγκρίνει.

και την αντίστοιχη ορολογία και στη δεύτερη περίπτωση συνειδητοποιήσαμε πως χρησιμοποιούνται εξίσου οι δύο μορφές αλλά προτιμήσαμε να μην φοβηθούμε τη λατινική μορφή και να το αφήσουμε ως έχει.

Συνολικά, η διαδικασία της μετάφρασης μας δυσκόλεψε κυρίως λόγω της ευθύνης και του θαυμασμού που νιώσαμε απέναντι στις ποιήτριες και τα έργα τους. Προσπαθήσαμε να πούμε “σχεδόν το ίδιο πράγμα”²⁶ χωρίς να επέμβουμε στα πρωτότυπα παραπάνω απ’ ό,τι χρειαζόταν ώστε να τηρηθούν οι ισορροπίες ενός κειμένου με νόημα, συναίσθημα, ύφος, ταιριαστό λεξιλόγιο, σωστές συντακτικές δομές ενώ παράλληλα να είναι ποίημα, και μάλιστα ποίημα που διαβάζεται εύκολα στα ελληνικά. Η αλήθεια είναι πως δεν ακολουθήθηκε κάποια θεωρία ή μέθοδος, εφόσον μια θεωρία μετάφρασης είναι συχνότερα ιδεολογία μετάφρασης.²⁷ Άλλοι θα έλεγαν πως ως μεταφραστές είμαστε και ποιητές και το να μένουμε πιστοί δεν εξυπηρετεί τη δημιουργικότητα της ποίησης. Εμείς αντιπροτείνουμε μια ελεγχόμενη πιστότητα, που στόχο θα έχει να προκαλέσει τα ίδια συναισθήματα με το πρωτότυπο και την εντύπωση στον αναγνώστη πως διαβάζοντας τη μετάφραση βλέπει μέσα από τον μεταφραστή κι έρχεται σε επαφή με τον ποιητή.

²⁶ Καθώς, “Όσο καλά κι αν πάει, όταν μεταφράζουμε λέμε σχεδόν το ίδιο πράγμα”. Umberto Eco, *Εμπειρίες Μετάφρασης - Λέγοντας Σχεδόν Το Ίδιο*, μετάφραση Έφη Καλλιφατίδη (Ελληνικά Γράμματα, 2003) 367.

²⁷ “Translation theory is often translation ideology.” Peter France, *The Oxford Guide to Literature in English Translation* (Oxford University Press, 2000) 4.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Πηγές ποιημάτων

“#BlackPoetsSpeakOut.” *No, Dear*, 2016, static1.squarespace.com/static/57b71b1c3e00be2170fead27/t/583b6254d1758efcf2b8e8bb/1480286804385/%23BlackPoetsSpeakOut+ND+Website.pdf. Πρόσβαση 10 Φεβρουαρίου 2019.

“A Woman Speaks by Audre Lorde.” *Poetry Foundation*, www.poetryfoundation.org/poems/42583/a-woman-speaks. Πρόσβαση 8 Φεβρουαρίου 2019.

Alight. 2013, media.virbcdn.com/files/5f/7098e210b7af4cd2-alight_2013.pdf. Πρόσβαση 13 Φεβρουαρίου 2019.

“Blk Girl Art.” *The Offing*, 21 June 2016, theoffingmag.com/micro/blk-girl-art/. Πρόσβαση 11 Φεβρουαρίου 2019.

“Elhillo - Men Follow Me.” *Winter Tangerine*, www.wintertangerine.com/lom-elhillo-men-follow-me. Πρόσβαση 11 Φεβρουαρίου 2019.

“Judd Final Pages.” *Black Lawrence*, media.virbcdn.com/files/5f/7098e210b7af4cd2-alight_2013.pdf. Πρόσβαση 15 Φεβρουαρίου 2019.

“Love And Justice.” *The Sun Magazine*, 2018, www.thesunmagazine.org/issues/510/love-and-justice. Πρόσβαση 14 Φεβρουαρίου 2019.

Monet, Aja. *My Mother Was a Freedom Fighter*. Haymarket Books, 2017.

“Poem-A-Day - 'Litany' by Mahogany L. Browne.” *The Spectrum & Daily News*, 3 Ιουν. 2016, eu.thespectrum.com/story/opinion/blogs/educationitself/2016/06/03/poem--day---litan-y-mahogany-l-browne/85331586/. Πρόσβαση 15 Φεβρουαρίου 2019.

Shockley, Evie. “What's Not to Liken? by Evie Shockley.” *Poetry Foundation*, www.poetryfoundation.org/poems/147034/what39s-not-to-liken. Πρόσβαση 12 Φεβρουαρίου 2019.

“The Rumpus Inaugural Poems: Eve L. Ewing.” *The Rumpus.net*, 15 Ιαν. 2017, therumpus.net/2017/01/the-rumpus-inaugural-poems-eve-l-ewing/. Πρόσβαση 9 Φεβρουαρίου 2019.

“WATCH: This Poet's 'Dear Straight People' Performance Is Guaranteed To Give You Chills.” *HuffPost*, 2 Φεβρ. 2016, www.huffpost.com/entry/denice-frohman-dear-straight-people_n_3781039. Πρόσβαση 11 Φεβρουαρίου 2019.

“Won't You Celebrate with Me by Lucille Clifton.” *Poetry Foundation*, www.poetryfoundation.org/poems/50974/wont-you-celebrate-with-me. Πρόσβαση 9 Φεβρουαρίου 2019.

Πηγές βιογραφικών

“About.” *Bettina Judd | Author of Patient*, www.bettinajudd.com/bettina. Πρόσβαση 30 Απριλίου 2019.

“About.” *DENICE FROHMAN*, www.denicefrohman.com/bio. Πρόσβαση 30 Απριλίου 2019.

“About.” *Marci Calabretta Cancio-Bello*, 2016, www.marcicalabretta.com/about.html. Πρόσβαση 30 Απριλίου 2019.

Alexander, Elizabeth. “Remembering Lucille Clifton.” *The New Yorker*, 19 June 2017, www.newyorker.com/books/page-turner/remembering-lucille-clifton. Πρόσβαση 30 Απριλίου 2019.

“Audre Lorde.” *Poetry Foundation*, www.poetryfoundation.org/poets/audre-lorde. Πρόσβαση 30 Απριλίου 2019.

“Author Page.” *Brionne Janae*, www.brionnejanae.com/publications-1. Πρόσβαση 30 Απριλίου 2019.

“Bio.” *Aja Monet*, www.ajamonet.com/bio/. Πρόσβαση 30 Απριλίου 2019.

“Bio.” *Eve L. Ewing-Writer.scholar.cultural Organizer.made in Chicago.*, eveewing.com/about?fbclid=IwAR1xY8XLViuK13o4o1OOA4prTQwAQY1qsD0QDFd_hvfptiNF42Pe3bKEji8. Πρόσβαση 30 Απριλίου 2019.

Britannica, The Editors of Encyclopaedia. "Audre Lorde." *Encyclopædia Britannica*, Encyclopædia Britannica, Inc., www.britannica.com/biography/Audre-Lorde. Πρόσβαση 30 Απριλίου 2019.

Britannica, The Editors of Encyclopaedia. "Lucille Clifton." *Encyclopædia Britannica*, Encyclopædia Britannica, Inc., www.britannica.com/biography/Lucille-Clifton. Πρόσβαση 30 Απριλίου 2019.

Cerrone, Olivia Kate. "On Grief and Inheritance: A Conversation with Brionne Janae." *The Rumpus*, 26 May 2017, therumpus.net/2017/05/on-grief-and-inheritance-a-conversation-with-brionne-janae/?fbclid=IwAR3H8K-FrqL1Gc4M2QKz5tLHot92TAKKSfA9FKVqq7i9Bfr1Pg2u3H5aGog. Πρόσβαση 30 Απριλίου 2019.

"Evie Shockley." *Poetry Foundation*, www.poetryfoundation.org/poets/evie-shockley?fbclid=IwAR3ejDJB87hmM4CR81Z9y-f0fcWnMG7yWYapT8qaoorDPE-hk866h7Ex35s. Πρόσβαση 30 Απριλίου 2019.

"Jamila Woods." *Jamila Woods*, jamilawoodswrites.com/. Πρόσβαση 30 Απριλίου 2019.

"Jennifer Falú." *Marble House Project*, 3 Μαρ. 2019, www.marblehouseproject.org/pratt-writing-residency-2019/2019/3/3/jennifer-fal. Πρόσβαση 30 Απριλίου 2019.

Mafiasafia. "Elhillo." *Safia*, safia-mafia.com/bio. Πρόσβαση 30 Απριλίου 2019.

"Mahogany L. Browne." *Button Poetry*, buttonpoetry.com/mahogany-l-browne/. Πρόσβαση 30 Απριλίου 2019.

"Mahogany L Browne." *Mahogany L Browne*, mobrowne.com/. Πρόσβαση 30 Απριλίου 2019.

Makki, Hind. "Safia Elhillo on Art, Identity, and Belonging." *Hindtrospectives*, Patheos Explore the World's Faith through Different Perspectives on Religion and Spirituality!, 13 Φεβρ. 2017, www.patheos.com/blogs/hindtrospectives/2017/02/safia-elhillo-art-identity-belonging/. Πρόσβαση 30 Απριλίου 2019.

“Sasha Banks - About.” *The Sasha Banks*, thesashabanks.com/statement.
Πρόσβαση 30 Απριλίου 2019.

Έντυπα-Βιβλία

Berkeley, Kathleen C. *The Women's Liberation Movement in America*. Greenwood Press, 1999.

Browne, Mahogany L., et al., επιμέλεια. *The BreakBeat Poets Vol. 2: Black Girl Magic*. Haymarket Books , 2018.

Connolly, David. *Ο Μεταφραστής Και ο Ποιητής - Μια Εκλεκτική Συγγένεια*. Ύψιλον / Βιβλία, 2012.

Davis, Angela Y. *Women, Race & Class*. Vintage Books, 1983.

Eco , Umberto. *Εμπειρίες Μετάφρασης - Λέγοντας Σχεδόν Το Ίδιο*. Μετάφραση Έφη Καλλιφατίδη, Ελληνικά Γράμματα, 2003.

France, Peter. *The Oxford Guide to Literature in English Translation*. Oxford University Press, 2000.

Healey, Joseph F. *Race, Ethnicity, Gender, and Class: the Sociology of Group Conflict and Change*. Pine Forge Press, 1995.

Hooks, Bell. *Feminism Is for Everybody: Passionate Politics*. Routledge, 2015.

Jackson, Stevi, και Sue Scott. *Feminism and Sexuality: a Reader*. Edinburgh University Press Ltd, 1996.

Kyritsi, Maria-Venetia, και Paschalis Nikolaou. *Translating Selves: Experience and Identity between Languages and Literatures*. Continuum, 2008.

Marden, Charles F., και Gladys Meyer. *Minorities in American Society, Fifth Edition: Instructor's Manual*. D. Van Nostrand Company, 1978.

Newmark, Peter. *A Textbook of Translation*. Phoenix ELT, 1995.

Phoca, Sophia, et al. *Introducing Postfeminism*. Icon Books, 1999.

Randall, Vicky. *Women and Politics*. 2η εκδ., Macmillan, 1987.

Wolff, Janet. *Feminine Sentences - Essays on Women and Culture*. Polity Press, 1990.

Βλαχόπουλος, Στέφανος. *Μετάφραση Και Δημιουργικότητα*. Κλειδάριθμος, 2010.

Εμμανουήλ, Νιόβη, και Λίζα Ρούσσου. “Διαθεματικότητα; Καλέ Κορίτσια Τι Είναι Αυτό;” *Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο*, 2018.

Κεντρωτής, Γιώργος. *Ο Μεταφραστής Της Ποίησης*. 2010.

Μπατσαλιά, Φρειδερίκη, επιμέλεια. *Περί Μεταφράσεως - Σύγχρονες Προσεγγίσεις*. Κατάρτι, 2001.

ΤΕΦΛΟΝ #14 Ποιητικό Σκεύος Και Όχι Μόνο. ΤΕΦΛΟΝ, 2016.

Τσίγκου, Μαρία Α.Μ. *Γλωσσολογία Και Μετάφραση*. Δίαυλος, 2011.

Λεξικά

Collins English-Greek Dictionary. HarperCollins, 2007.

“English-Greek Dictionary.” *Glosbe*, el.glosbe.com/. Πρόσβαση 25 Απριλίου 2019.

Stayropoylos, D. N., και G. N. Stayropoylos. *Oxford Greek-English Learner's Dictionary*. Oxford University Press, 2012.

Ιστοσελίδες

“African American Poets of the 18th and 19th Century.” *Preservation Virginia*, Απρ. 2016, preservationvirginia.org/african-american-poets-of-the-18th-and-19th/. Πρόσβαση 4 Απριλίου 2019.

“Amiri Baraka.” *Poetry Foundation*, www.poetryfoundation.org/poets/amiri-baraka. Πρόσβαση 20 Μαΐου 2019.

“Black Art By Amiri Baraka.” *Studylib.net*, studylib.net/doc/6650402/black-art-by-amiri-baraka. Πρόσβαση 20 Μαΐου 2019.

“Black Panther Party Founded.” *African American Registry*,
aaregistry.org/story/black-panther-party-founded/. Πρόσβαση 10 Απριλίου 2019.

“Cave Canem » Mission & History.” *Cave Canem*,
cavecanempoets.org/mission-history/. Πρόσβαση 15 Μαΐου 2019.

Choi, Heidi. “Feminist Theorist Thursdays: Angela Davis.” *FEM Newsmagazine*, 2
Μαρ. 2018, femmagazine.com/feminist-theorist-thursdays-angela-davis/. Πρόσβαση
15 Μαρτίου 2019.

Hovhannisyan, Mariam. “The Art of Poetry and Its Translation.” *Translation Directory*,
2012, www.translationdirectory.com/articles/article1224.htm. Πρόσβαση 10
Φεβρουαρίου 2019.

Matiu, Ovidiu. “Translating Poetry. Contemporary Theories and Hypotheses.”,
[https://sc.upt.ro/images/cwattachments/113_86e8b51399d8007606d14eaa41d8cad4](https://sc.upt.ro/images/cwattachments/113_86e8b51399d8007606d14eaa41d8cad4.pdf)
.pdf, 2008. Πρόσβαση 14 Φεβρουαρίου 2019.

Olson, Liesl. “100 Years of Poetry: ‘In the Middle of Major Men’ by Liesl Olson.”
Poetry Foundation, 2012,
[www.poetryfoundation.org/articles/69867/100-years-of-poetry-in-the-middle-of-major-](http://www.poetryfoundation.org/articles/69867/100-years-of-poetry-in-the-middle-of-major-men)
[men](http://www.poetryfoundation.org/articles/69867/100-years-of-poetry-in-the-middle-of-major-men). Πρόσβαση 4 Απριλίου 2019.

“Rosa Parks.” *History.com*, 9 Νοεμ. 2009,
www.history.com/topics/black-history/rosa-parks. Πρόσβαση 5 Ιουνίου 2019.

“Sojourner Truth: “Ain’t I a Woman?”, December 1851.” *Internet History*
Sourcebooks, sourcebooks.fordham.edu/mod/sojtruth-woman.asp. Πρόσβαση 10
Φεβρουαρίου 2019.

Valoy, Patricia. “7 Reasons Why Gentrification Hurts Communities of Color.”
Everyday Feminism, 2 Οκτ. 2014,
everydayfeminism.com/2014/09/gentrification-communities-of-color/?fbclid=IwAR13fj
GTAA-PdgMMJQktCK1oAFry98NrVVQPEkFpChM29KLEGudfq4_CidU. Πρόσβαση
7 Απριλίου 2019.

“West Branch Wired - Ache of a Prism in Us.”, *E.G. Means* || *Spring/Summer 2017* ||
West Branch Wired | *Bucknell University*, 2017,
[www.bucknell.edu/west-branch-wired/past-issues-of-wired/spring/summer-2017/eg-](http://www.bucknell.edu/west-branch-wired/past-issues-of-wired/spring/summer-2017/eg-means)
[means](http://www.bucknell.edu/west-branch-wired/past-issues-of-wired/spring/summer-2017/eg-means). Πρόσβαση 17 Φεβρουαρίου 2019.

“Οργή, Ορατότητα Και Δημιουργία - η Ποίηση Των Μαύρων Λεσβιών Τις Δεκαετίες '60 Και '70.” *Μιγάδα* , migada71.files.wordpress.com/2016/03/lesbian_poetry_10.pdf.
Πρόσβαση 22 Μαρτίου 2019

ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Aja Monet "Say Her Name". *YouTube*, 15 Ιαν. 2018,
www.youtube.com/watch?v=46kfcJhilA8.

Dore, Mary, σκηνοθέτης. *She's Beautiful When She's Angry*. Music Box Films, 2014.

DuVernay, Ava, σκηνοθέτης. *13th*. Kandoo Films, Forward Movement, 2016.

“Nina Simone - I Wish I Knew How It Would Feel to Be Free.” *YouTube*, 10 Ιουλ. 2015, www.youtube.com/watch?v=HDqmJEWojRI.

Poetry, Button, σκηνοθέτης. *Denice Frohman - "Dear Straight People" (WOWPS 2013)*. *YouTube*, 12 Μαρ. 2013, www.youtube.com/watch?v=5frn8TAlew0.

Serenbe, AIR, σκηνοθέτης. *Eve Ewing | FILMER 2017*. *YouTube*, 7 Νοεμ. 2017, www.youtube.com/watch?v=PNphYbEJv98.

Woods, Jamila. *Blk Girl Soldier*. *YouTube*, 7 Ιουν. 2016, www.youtube.com/watch?v=asVhafDASjo.